

**Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/328/06
Rady Miejskiej w Mogilnie
z dnia 27 lutego 2006 roku**

***PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
MIASTA I GMINY MOGILNO
NA LATA 2006 – 2008***

**Urząd Miejski w Mogilnie
ul. Narutowicza 1, 88-300 Mogilno
Telefon: (052) 315-22-11**

Mogilno, luty 2006r.

Plan Rozwoju Lokalnego powstał przy współpracy firmy

**INWEST
CONSULTING S.A.**

61-706 Poznań

ul.Libelta 1a

tel./fax.: 061/851 86 77

Jacek Mrowicki - Prezes Zarządu, Paweł Śliwiński – Wiceprezes Zarządu

Sąd Rejonowy w Poznaniu – Wydział XXI Gospodarczy KRS, nr KRS 0000028098

Wysokość kapitału zakładowego: 2.500.000,00 PLN

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. Podstawy Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno	6
1.1. Wprowadzenie	7
1.2. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno	8
1.3. Metodyka prac	10
1.4. Kryteria oceny zadań inwestycyjnych	12
Rozdział 2. Charakterystyka obecnej sytuacji społeczno - gospodarczej na terenie Miasta i Gminy Mogilno	17
2.1. Wstęp	18
2.1.1. Historia Miasta i Gminy	18
2.1.2. Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy	18
2.1.3. Warunki geograficzno – topograficzne	20
2.1.4. Hydrografia	20
2.1.5. Gleby	21
2.1.6. Warunki klimatyczne	21
2.1.7. Szata roślinna	21
2.1.8. Surowce naturalne	21
2.2. Analiza stanu obecnego	22
2.2.1. Sytuacja demograficzna	22
2.2.2. Gospodarka wodno - ściekowa	23
2.2.3. Infrastruktura drogowa	24
2.2.4. Infrastruktura energetyczna i gazownictwo	24
2.2.5. Infrastruktura telekomunikacyjna	25
2.2.6. Rozwój gospodarczy	25
2.2.7. Bezrobocie	26
2.2.8. Oświata i edukacja	27
2.2.9. Kultura i sport	28
2.2.10. Turystyka	29
2.2.11. Pomoc społeczna	30
2.2.12. Opieka zdrowotna	31
2.2.13. Bezpieczeństwo publiczne	31
2.2.14. Analiza SWOT Miasta i Gminy	32
2.2.15. Identyfikacja problemów Miasta i Gminy	33
2.3. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno	35
2.4. Cele strategiczne rozwoju Miasta i Gminy Mogilno	36
Rozdział 3. Cel Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno	40
3.1. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej	42
3.2. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i administracyjnej	42
3.3. Rozbudowa zasobów mieszkaniowych	43

Rozdział 4. Wieloletni Plan Rzeczowy - inwestycje planowane w ramach Planu Rozwoju

Lokalnego 44

<u>4.1. Zadania Realizowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno</u>	<u>45</u>
--	------------------

Rozdział 5. Plan Rozwoju Lokalnego -

powiązanie projektów z celami

strategicznymi Gminy i województwa 53

<u>5.1. Metoda powiązania projektów z celami strategicznymi województwa kujawsko - pomorskiego</u>	<u>54</u>
---	------------------

<u>5.2. Cele projektów inwestycyjnych przyjętych do Planu Rozwoju Lokalnego</u>	<u>55</u>
--	------------------

Rozdział 6. Gospodarka finansowa Miasta i Gminy w latach 2001 - 2004 56

<u>6.1. Wykonanie budżetów Miasta i Gminy Mogilno w latach 2001 – 2004</u>	<u>57</u>
---	------------------

<u>6.2. Dochody Miasta i Gminy Mogilno w latach 2001 – 2004</u>	<u>60</u>
--	------------------

<u>6.3. Wydatki Gminy Mogilno w latach 2001 – 2004</u>	<u>64</u>
---	------------------

<u>6.4. Wynik budżetów Miasta i Gminy Mogilno</u>	<u>66</u>
--	------------------

<u>6.5. Wolne środki Miasta i Gminy Mogilno</u>	<u>66</u>
--	------------------

Rozdział 7. Wieloletni Plan Finansowy 69

<u>7.1. Wieloletni plan finansowy na lata 2006-2008</u>	<u>70</u>
--	------------------

<u>7.2. Rodzaje ryzyka towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego</u>	<u>77</u>
--	------------------

Rozdział 8. System wdrażania i oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu

Rozwoju Lokalnego 80

<u>8.1. System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego</u>	<u>81</u>
---	------------------

<u>8.2. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego</u>	<u>81</u>
---	------------------

Rozdział 9. Sposoby monitorowania, oceny

i komunikacji społecznej Planu Rozwoju Lokalnego 83

<u>9.1. Sposoby monitorowania i oceny Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno</u>	<u>84</u>
---	------------------

<u>9.2. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi</u>	<u>84</u>
---	------------------

<u>9.3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego</u>	<u>85</u>
---	------------------

Rozdział 10. Podsumowanie 86

Skróty i pojęcia używane w opracowaniu

ANALIZA MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNYCH	sprawdzenie w oparciu o projekcje finansowe, jakie środki może gmina przeznaczyć na inwestycje. Uwzględnia zarówno środki własne (w tym zaoszczędzone) jak i źródła zewnętrzne
ANALIZA WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ	sprawdzenie (w oparciu o procedury przyjęte przez kredytodawcę) zdolności podmiotu do spłaty zobowiązań w przyszłości. Tu dodatkowo weryfikowana jest zgodność z ustawą o finansach publicznych
DOTACJA	w opracowaniu są to kwoty wynikające z paragrafu 201 202, 203, 211, 212, 213, 221, 222, 223, 631, 641, 651, 633, 643, 653, 632, 642, 652 klasyfikacji paragrafów dochodów, przychodów i środków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów
DZ. U.	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
GMINA	Miasto i Gmina Mogilno
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OBLIGACJE	wierzycielskie papiery wartościowe emitowane przez osoby prawne w celu pozyskania środków pieniężnych dla finansowania określonych celów; obligacje są z reguły papierami wartościowymi na okaziciela, co powoduje, że są instrumentem finansowym w pełni płynnym i łatwo zbywalnym; obligacje jako papiery wartościowe podlegają obrotowi (tzn. mogą być kupowane i sprzedawane)
PLN	polski złoty wprowadzony do obiegu 1 stycznia 1995 roku
PRL	Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno na lata 2006 – 2008
PROJEKCJA FINANSOWA	przedstawienie na podstawie wiedzy szczególnej (przewidywania służb finansowych Gminy) i ogólnej (wskaźniki ekonomiczne) przewidywań dotyczących przyszłych zdarzeń finansowych
RATA	część nominalnej wielkości kredytu przypadająca do spłaty w danym roku
RATA ODSETKOWA	odsetki od kredytu przypadające do spłaty w danym roku wyliczone w oparciu o prognozowane stopy procentowe.
S.A.	spółka akcyjna
SP. Z O.O.	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
SUBWENCJA	w opracowaniu są to kwoty wynikające z paragrafu 292 klasyfikacji paragrafów dochodów, przychodów i środków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów
USTAWA O FINANSACH PUBLICZNYCH	Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tj. Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.)
USTAWA O DOCHODACH	- Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 - 2003 (Dz. U. Nr 150, poz. 983 ze zm.) – uchylona z dniem 1 stycznia 2004 r. - Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966)
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIBOR	Warsaw Interbank Offered Rate, oprocentowanie, po jakim banki skłonne są udzielić pożyczek innym bankom
WPR	Wieloletni Plan Rozwoju - analiza potrzeb i możliwości inwestycyjnych od strony rzeczowej

**ROZDZIAŁ 1. PODSTAWY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I
GMINY MOGILNO**

1.1.WPROWADZENIE

Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju, prowadzącego do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Szczególna rola samorządu terytorialnego została określona przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Zgodnie z artykułem 7 punkt 1 ustawy o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych,
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy gminnych,
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- 18) promocji gminy,
- 19) współpracy z organizacjami pozarządowymi,

20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Realizacja i wzajemne powiązanie tych zadań wymaga starannego planowania. Artykuł 110 (oraz inne) ustawy o finansach publicznych oraz artykuł 18 ustawy o samorządzie gminnym tworzą prawne podstawy wieloletniego planowania finansowego dla samorządu.

1.2.PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY MOGILNO

Posiadanie Planu Rozwoju Lokalnego ma istotne znaczenie dla szans realizacji zrównoważonego rozwoju gminy. Dokument ten jest wynikiem procesu planowania strategicznego w gminie, podczas którego formułowane są długofalowe cele, ich struktura oraz współzależności, a także jednostki odpowiedzialne za ich wdrożenie. Wymaga zatem przygotowania analizy hierarchii potrzeb i planowanych działań zmierzających do ich realizacji z uwzględnieniem sposobów finansowania. Planu Rozwoju Lokalnego stanowi istotną przesłankę pozytywnych, pożądaných zmian, ułatwiając władzy samorządowej podejmowanie decyzji. W jego przygotowaniu uczestniczą tak przedstawiciele władz lokalnych (burmistrz, radni) jak i przedstawiciele miejscowej sfery gospodarczej oraz aktywni mieszkańcy regionu. Oznacza to, że w proces wyznaczania celów rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności włączone jest jak najszersze spektrum odbiorców późniejszych działań. Pozwala to na wyartykułowanie rzeczywistych dążeń lokalnej społeczności, a konsekwentnie realizowany plan daje mieszkańcom oraz podmiotom gospodarczym poczucie stabilizacji i zmniejsza niepewność co do przyszłości, w kontekście zmian lokalnych władz. Współdział partnerów społeczno-gospodarczych stanowi istotny wkład w budowę społeczeństwa obywatelskiego. Monitorowanie przez partnerów społecznych i czasowe aktualizacje służą dodatkowo zapewnieniu koncentracji środków i efektywności ich wykorzystania.

Plan Rozwoju Lokalnego jako nakreślenie kierunków wieloletniego rozwoju, pozwala wykazać zasadność i celowość aplikowania o źródła finansowanie z funduszy Unii Europejskiej. W praktyce niemożliwe jest bowiem pozyskanie środków finansowych z różnorodnych programów pomocowych Unii Europejskiej bez rzetelnego i jasnego zaprezentowania wizji rozwoju gminy.

Dodatkowo dokument ten ułatwia tworzenie studium wykonalności dla inwestycji ujętych w programie, a jednocześnie pozwala na łatwiejsze zawiązywanie porozumień międzygminnych dla wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla racjonalnego i długofalowego zaplanowania wydatków, zwłaszcza na rzecz projektów perspektywicznych, Gmina Mogilno podjęła działania nad stworzeniem Planu Rozwoju Lokalnego. Proces przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej spowodował standaryzację prac nad Zintegrowanymi Programami Operacyjnymi Rozwoju Lokalnego.

W trakcie prac nad PRL Miasta i Gminy Mogilno postanowiono uzupełnić prace tak, aby tworzony program był zgodny z wytycznymi projektu Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej dotyczącego zasad przygotowywania Planów Rozwoju Lokalnego. Wytyczne te są w swej istocie dokładnie zgodne z będącymi w toku pracami.

Dokumentami powiązаныmi z prowadzonymi pracami są:

- 1) Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno.
- 2) Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Ponadto korzystano z dokumentów:

- 1) „Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego”, wersja ostateczna zatwierdzona przez Radę Ministrów w dn. 16 marca 2004 r.
- 2) „Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego”, [uzupełnienie programu](#), Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, kwiecień 2004 r.
- 3) „Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 - 2006. Ogólny podręcznik wdrażania”, dokument roboczy, podstawa do dalszych prac zgodnie z przedstawionymi zaleceniami, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, styczeń 2004 r.
- 4) „Narodowy Plan Rozwoju”, Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 1206).
- 5) „Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006”, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2004 r. w sprawie przyjęcia Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006. (Dz. U. Nr 149, poz. 1567).

1.3.METODYKA PRAC

Plan Rozwoju Lokalnego został opracowany przy założeniu, że jego sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania Gminą w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych, z uwzględnieniem potencjału finansowego Jednostki oraz pomoże w pozyskaniu środków unijnych.

Etap I – diagnoza stanu obecnego.

Diagnoza obejmuje przegląd najważniejszych elementów struktury społeczno-gospodarczej Gminy. Szczególny nacisk położono na omówienie następujących zagadnień:

- sytuacji demograficznej i społecznej,
- stanu infrastruktury technicznej, w szczególności spraw infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowniczej, kanalizacji, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, infrastruktury drogowej,
- stanu infrastruktury społecznej, w szczególności bazy materialnej oświaty i wychowania, zagadnień pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji,
- sytuacji gospodarczej, w tym w sferze rolnictwa oraz działalności pozarolniczej,
- problematyki przestrzennej i mieszkaniowej,
- gospodarki finansowej gminy oraz inwestycji publicznych.

Przy opracowywaniu diagnozy stanu dokonano również przeglądu dokumentów Gminy związanych ze sferą przestrzenną.

Poza danymi pozyskanymi z Gminy korzystano również z szeregu opracowań i publikacji statystycznych, w tym roczników województwa oraz wydawnictwa ze spisu rolnego oraz spisu powszechnego z roku 2004.

Etap I opracowano głównie na podstawie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno.

Etap II – dyskusja na temat głównych problemów Gminy oraz sposobów ich rozwiązania.

W ramach etapu II zwrócono się do najważniejszych środowisk społecznych oraz gospodarczych z terenu Gminy z prośbą o wyrażenie opinii na temat najważniejszych lokalnych problemów rozwojowych. Ponadto poproszono te środowiska o zgłaszanie propozycji sposobów rozwiązania przedmiotowych problemów. Powołano Zespół Koordynacyjny do prac związanych z powstawaniem PRL w składzie:

1. Burmistrz Jacek Kraśny,
2. Przewodniczący Rady Jan Bartecki,
3. Skarbnik Emilia Gałęzewska,
4. Naczelnik Mirosław Leszczyński,
5. p.o. Naczelnik Rafał Lukstaedt,

6. Przewodniczący Komisji RM Michał Gajewicz,
7. Przewodniczący Komisji RM Jan Guzik,
8. Radny RM Jan Thiede,
9. Dyrektor ZGK Marian Bukowski.

Konsultacje prowadzone zostały w oparciu o specjalnie w tym celu przygotowaną przez Zespół Koordynacyjny ankiety społeczne. Ankiety kierowane były do mieszkańców gminy Mogilno. Natomiast na terenie sołectw przeprowadzono konsultacje (połączone ze szkoleniami), dotyczące najważniejszych problemów obszarów wiejskich. Ich wynikiem są opracowane Plany Rozwoju Miejscowości, przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej nr XXIX/249/05 z dnia 25 maja 2005 roku.

Podczas spotkań szeroko dyskutowane były główne problemy rozwojowe danego obszaru Gminy z uwzględnieniem głównych priorytetów rozwojowych tj. rynek pracy (bezrobocie), bezpieczeństwo publiczne itp.

Na podstawie otrzymanych ankiet Zespół Koordynacyjny przygotował syntezę problemów oraz listę najważniejszych przedsięwzięć służących ich rozwiązaniu.

Etap III – zarys projektu Planu Rozwoju Lokalnego - robocza wersja dokumentu.

Zespół Koordynacyjny opracowujący Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno przygotował zarysy dokumentów obejmujące diagnozę stanu, obszary strategiczne, cele strategiczne, cele operacyjne, działania oraz zadania priorytetowe.

W kolejnym kroku część zadań priorytetowych została umieszczona w projekcie Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno jako przewidziane do realizacji w latach 2006 - 2008.

Etap IV – opiniowanie dokumentów oraz uchwalenie Planu Rozwoju Lokalnego przez Radę Miejską w Mogilnie.

Projekt dokumentu pn. „Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno na lata 2006 – 2008” był przedmiotem opiniowania przez Komisję Rady Miejskiej w Mogilnie.

Dokument uzyskał pozytywną opinię w całym swoim zakresie.

Zadania objęte zakresem interwencji planu są odbiciem preferencji społecznych wyrażonych w procesie ankietowania, podobnie jak zadania o znacznym stopniu przygotowania (poniesione nakłady na przygotowanie dokumentacji) do objęcia interwencją planu.

W wyniku akceptacji projektu planu przez Komisję Rady podjęto decyzję o umieszczeniu uchwały w sprawie przyjęcia tego dokumentu w porządku obrad Sesji Rady Miejskiej w Mogilnie w dniu 25 stycznia 2006 r.

Podsumowując, przebieg prac był następujący:

1. Stworzenie Planu Rozwoju Lokalnego (PRL).

- a. Przygotowanie danych przez służby finansowe Urzędu Miejskiego.
    - I. Dane historyczne.
    - II. Prognozy.
  - b. Weryfikacja danych.
  - c. Stworzenie projekcji możliwości finansowych Gminy na okres obowiązywania Planu Rozwoju Lokalnego oraz Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.
  - d. Analiza możliwości finansowych Gminy z udziałem konsultantów.
2. Stworzenie Planu Rozwoju Lokalnego (PRL).
    - a. Zebranie wniosków inwestycyjnych.
    - b. Opracowanie wniosków przez Urząd Miejski w Mogilnie
    - c. Powiązanie projektów z celami strategicznymi Gminy.
    - d. Ocena wniosków zgodnie z przyjętymi kryteriami.
  3. Harmonizacja możliwości finansowych z potrzebami inwestycyjnymi - stworzenie wariantów Planu Rozwoju Lokalnego.
  4. Prezentacja i ocena wariantów Planu Rozwoju Lokalnego.
  5. Wybór wariantu.
  6. Przygotowanie i przedłożenie Radzie Miejskiej projektu Planu Rozwoju Lokalnego.

1.4.KRYTERIA OCENY ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Ocena wniosków inwestycyjnych zgodnie z przyjętymi dokumentami przebiegała według następujących kryteriów, przyjętych przez Radę Miejską:

1. Ocena inwestycji w ramach PRL:

Inwestycja jest zgodna z kierunkami strategicznymi rozwoju Gminy.

Planowana wartość inwestycji przekracza 20 000 PLN.

2. Ocena inwestycji w kategoriach uwarunkowań społecznych:

Zasięg oddziaływania:

- 1** – obejmuje 0 - 1% mieszkańców
- 2** – powyżej 1% - 5% mieszkańców
- 3** – powyżej 5% - 10% mieszkańców
- 4** – powyżej 10% do 50% mieszkańców,
- 5** – obejmuje powyżej 50 % mieszkańców.

Wpływ na rozwój gospodarczy i/ lub nowe miejsca pracy:

- 0** – nie wpływa,
- 3** – podwyższa atrakcyjność inwestycyjną Gminy, co w przyszłości może przyczynić się do utrzymania istniejących lub powstania nowych miejsc pracy,
- 6** – w istotny sposób przyczynia się do powstania nowych podmiotów oraz nowych miejsc pracy; podwyższa atrakcyjność inwestycyjną Gminy.

Wpływ inwestycji na jakość edukacji dzieci i młodzieży:

- 0** – nie wpływa,
- 1** – poprawia możliwości rozwoju,
- 3** – dodaje nową jakość do możliwości rozwoju edukacyjno-oświatowego i kultury fizycznej.

Wpływ inwestycji na bezpieczeństwo mieszkańców (w zakresie zagrożenia zdrowia i życia, przestępczość):

- 0** – inwestycja nie ma wpływu na bezpieczeństwo mieszkańców,
- 1** – inwestycja poprawia bezpieczeństwo mieszkańców
- 3** – inwestycja dodaje nową jakość dla bezpieczeństwa mieszkańców.

Wpływ inwestycji na poprawę spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Gminy i gości:

- 0** – nie wpływa,
- 1** – niewielki,
- 2** – istotny.

Wpływ inwestycji na poprawę komfortu życia mieszkańców Gminy poprzez zapewnienie niezbędnej infrastruktury społecznej:

- 0** – nie wpływa,
- 1** – zwiększa komfort życia mieszkańców poprzez modernizację istniejącej infrastruktury społecznej lub technicznej,
- 3** – zwiększa komfort życia mieszkańców poprzez wyposażenie w nowe elementy infrastruktury społecznej lub technicznej,

Opinia wyrażona przez Zespół Koordynacyjny (każdy członek Zespołu dysponuje głosem o wartości 0,5 punktu. Jest to niepodzielne. Sumarycznie cały Zespół Koordynacyjny może przyznać od 0 do 3,5 punktu każdemu zadaniu):

0 – 3,5 pkt. (po 0,5 punktu na każdego z członków Zespołu Koordynacyjnego)

3. Ocena inwestycji w kategoriach strukturalnych:

Stopień zaawansowania inwestycji:

- 0** – nowa inwestycja,
- 1** – faza koncepcji i opracowania wstępnego,
- 2** – opracowana dokumentacja projektowa lub wybrany projektant,
- 3** – pozwolenie na budowę (lub możliwość rozpoczęcia inwestycji),
- 5** – podpisana umowa na realizację robót budowlano-montażowych,
- 10** – budowa zaawansowana.

Zadanie wynikające z decyzji niezależnych od Gminy:

- 0** – brak decyzji wpływających na inwestycję,
- 3** – przewiduje się ryzyko zaistnienia takiej decyzji
- 6** – jest wydana decyzja mająca wpływ na inwestycję.

Na ile planowana inwestycja poprawi wykorzystanie istniejących obiektów użyteczności publicznej:

- 0** – nie wpływa,
- 1** – częściowo,
- 3** – zdecydowanie.

Wpływ na środowisko naturalne:

- 0** - neutralny wpływ na środowisko,
- 2** – niewielki pozytywny wpływ na środowisko
- 4** – inwestycja zawiera się w Gminnym Programie Ochrony Środowiska (bądź ma istotny pozytywny wpływ na środowisko nie zawierając się w Programie).

Wpływ inwestycji na poprawę wizerunku Gminy:

- 0 – neutralny,
- 2 – pozytywny,
- 4 – istotnie zmienia wizerunek gminy.

4. **Ocena inwestycji w kategoriach finansowych:**

Wpływ inwestycji na budżet:

- 3 – wpływ ujemny (istotny wzrost stałych wydatków budżetowych),
- 0 – wpływ neutralny
- 3 – wpływ dodatni (stałe dochody lub zmniejszenie stałych wydatków budżetowych, lub uniknięcie wysokich kosztów związanych z wstrzymaniem inwestycji).

Korzyści ekonomiczne dla mieszkańców:

- 0 – brak,
- 1 – niewielkie,
- 3 – duże.

Wpływ inwestycji na podniesienie majątku Gminy:

- 0 – brak,
- 1 – niewielki,
- 3 – duży.

Możliwość finansowania inwestycji z niekomercyjnych środków bezzwrotnych:

- 0 – nie,
- 2 – środki finansujące do 20% inwestycji,
- 5 – powyżej 20% i nie więcej niż 50% inwestycji,
- 10 – powyżej 50% inwestycji.

Możliwość współfinansowania inwestycji z udziałem własnym mieszkańców lub innych zainteresowanych podmiotów (*jeśli jest podpisana umowa lub istnieje inny podobny dokument zapewniający finansowanie punktacja ulega podwojeniu – jak w nawiasie*):

- 0** – nie,
- 2** – środki finansujące do 10 % inwestycji,
- 3** – powyżej 10% i nie więcej niż 30 % inwestycji,
- 5** – powyżej 30 % inwestycji.

**ROZDZIAŁ 2. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI
SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ NA TERENIE
MIASTA I GMINY MOGILNO**

2.1.WSTĘP

2.1.1.HISTORIA MIASTA I GMINY

Miasto jest jedną z najstarszych osad polskich. Na przełomie VIII-IX wieku uchodziło (obok Gniezna) za kolebkę państwowości. Miano takie gród i przyległe doń mniejsze siedliska zawdzięczają swemu położeniu geograficznemu. Ówczesnie wiódł tędy starożytny szlak handlowy zwany "bursztynową drogą". To ona oraz urodzajna gleba, zasobna w wodę sprzyjały osadnictwu. W 1065 roku sprowadzony został tu zakon benedyktynów. Osada przyklasztorna otrzymuje prawa miejskie 17 maja 1398 r. z nadania króla Władysława Jagiełły. Losy miasta ściśle są związane z opactwem benedyktynów aż do kasaty klasztoru w roku 1833. W 1774 r. miasto znalazło się pod zaborem pruskim. W latach 1807 - 1815 wchodziło w skład Księstwa Warszawskiego. W Mogilnie i okolicy rozwijała się intensywna kolonizacja niemiecka. Dla przeciwstawienia się działalności germanizacyjnej na terenie miasta działają polskie organizacje gospodarcze: Towarzystwo Rolnicze i Bank Ludowy. W Mogilnie żył, pracował i działał społecznie w latach 1898 - 1910 wybitny Polak, działacz spółdzielczości polskiej proboszcz mogileński Ksiądz Prałat Piotr Wawrzyniak. Na cmentarzu mogileńskim znajduje się grób wraz z pomnikiem tego wybitnego działacza okresu rozbiorów. Miasto Mogilno jest siedzibą władz powiatowych od roku 1818 aż do reformy administracyjnej kraju w 1975 r. W roku 1998 w wyniku reformy administracyjnej kraju Mogilno stało się znowu stolicą powiatu, w skład którego weszły: miasto i gmina Strzelno, gmina Jeziora Wielkie oraz gmina Dąbrowa Mogileńska.

2.1.2.OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY

Mogilno należący do najstarszych osad w Polsce, położone na pograniczu Wielkopolski i Kujaw, na prastarym "szlaku bursztynowym", nad malowniczym Jeziorem Mogileńskim, na znaczącym szlaku kolejowym Poznań - Gdynia, Poznań - Olsztyn oraz opodal trasy drogowej Poznań - Mazury - Litwa. Mogilno leży 80 km od Poznania, 60 km od Bydgoszczy i 240 km od Warszawy. Teren Miasta i Gminy zajmuje powierzchnię 255 km² z czego miasto 8,5 km². Gmina Mogilno, liczy 31 sołectw obejmujących 71 miejscowości wiejskich. Średnia wielkość sołectwa obejmuje 400 mieszkańców, zaś największe nie przekracza 1 000 mieszkańców. W dniu 1 stycznia 2004 roku Miasto i Gminę zamieszkiwało ponad 25,5 tys. osób. Gmina graniczy z gminami Dąbrowa i Strzelno w powiecie mogileńskim, gminami Rogowo i Gąsawa w powiecie żnińskim, gminą Janikowo w powiecie inowrocławskim oraz gminami Trzemeszno i Orchowo znajdującymi się na obszarze województwa wielkopolskiego.

Mapa 1. Usytuowanie Miasta i Gminy Mogilno w Polsce

Mapa 2. Miasto i Gmina Mogilno na tle Powiatu Mogileńskiego

Mapa 3. Miasto i Gmina Mogilno

2.1.3. WARUNKI GEOGRAFICZNO – TOPOGRAFICZNE

Ogólna powierzchnia obszaru Miasta wynosi 832 ha, a obszarów wiejskich Gminy 24 799 ha (1998). W strukturze użytkowania gruntów w granicach miasta przeważają użytki rolne - 487 ha (58,5%), natomiast w obszarze wiejskim zajmują one 21 190 ha, tj. 85,5% tego obszaru. Obszar Gminy Mogilno znajduje się w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, w mezoregionie Pojezierze Gnieźnieńskie. W krajobrazie gminy występuje morenowa wysoczyzna polodowcowa, zbudowana z gliny zwałowej i piasków gliniastych. Wysoczyznę urozmaicają pagórki i wzgórza morenowe z licznymi zagłębieniami wytopiskowymi oraz głębokimi i wąskimi ciągami rynien polodowcowych, których dna wypełniają jeziora.

2.1.4. HYDROGRAFIA

Gmina jest bogata w zasoby wód powierzchniowych. Oprócz rzeki Panny, niewielkiego dopływu Noteci, na obszarze Gminy występują trzy duże jeziora. Jezioro Wiecanowskie o powierzchni 300 ha jest czwartym co do wielkości jeziorem na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Jezioro Szydlowskie o powierzchni 140,2 ha tylko w części leży na terenie Gminy, natomiast najbliższe Miastu jest Jezioro Mogileńskie o powierzchni 43,8 ha. Ponadto należy wymienić jezioro Palędzkie (36,0 ha) i jezioro Wienieckie (46,0 ha) oraz część jeziora Pakoskiego

Południowego. Obszar Gminy Mogilno obejmuje również części strefy brzegowej jezior Popielewskiego i Kamienieckiego leżących już poza obszarem Gminy.

Zapotrzebowanie w wodę pitną oraz na cele komunalne i gospodarcze na terenie Gminy pokrywane są z zasobów wód podziemnych. W północnej części Gminy znajduje się część międzymorenowego zbiornika wód podziemnych „Inowrocław-Dąbrowa” o średniej głębokości ujęcia 35 m i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 95 tys. m³/dobę stanowiącego obszar wysokiej ochrony. W południowej części Gminy znajduje się fragment trzeciorzędowego zbiornika „Inowrocław-Gniezno” o średniej głębokości ujęcia 120 m i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 96 tys. m³/dobę również stanowiącego obszar wysokiej ochrony.

2.1.5.GLEBY

Na obszarze Gminy występują gleby brunatne i płowe oraz miejscami czarne ziemie. Przeważają urodzajne gleby wysokich klas bonitacyjnych, tj. III klasy - łącznie 41,2% powierzchni gruntów ornych i IV klasy - 44,6% tych gruntów. Największą powierzchnię zajmują gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego (46,4%) oraz żytniego dobrego (24,6%). Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej obliczony łącznie dla obszaru Miasta i Gminy ma wielkość 74,2 pkt., jest znacznie wyższy od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego.

2.1.6.WARUNKI KLIMATYCZNE

Z uwagi na położenie obszaru Gminy w strefie przejściowej między klimatem morskim a kontynentalnym, warunki pogodowe charakteryzują się dużym nasłonecznieniem, umiarkowaną siłą wiatru i średnimi opadami, które w niektórych latach są niewystarczające jak na potrzeby naturalne i rolnicze.

2.1.7.SZATA ROŚLINNA

Lasy na terenie Miasta i Gminy Mogilno zajmują powierzchnię 1 338 ha, co stanowi zaledwie 5,2% powierzchni Gminy. Wynika to z zajmowanej powierzchni przez Mogilno jak i rozległych terenów rolniczych na terenach wiejskich. Zalesienie województwa wynosi ponad 22%, przy jednoczesnym dużym zróżnicowaniu w poszczególnych rejonach. Taka ilość lasów w Gminie powoduje ostrożną politykę ich eksploatacji. Ukierunkowana jest na wykorzystanie nieinwazyjne (tj. turystyka, agroturystyka i działki rekreacyjne w okolicach zbiorowisk leśnych).

2.1.8.SUROWCE NATURALNE

Na terenie Gminy występują następujące rodzaje surowców naturalnych:

- sól,
- kruszywo,

- o surowce ilaste.

Sól pozyskiwana jest z jednego z największych wydawnictw solnych w Polsce. Kopalnia dostarcza wypłukaną solankę do pobliskiego Janikowa i Inowrocławia, gdzie wykorzystywana jest m.in. do produkcji sody. Na obszarze Gminy występują udokumentowane złoża surowców naturalnych – soli kamiennej i kruszywa naturalnego – o zasobach pozwalających na ich eksploatację na skalę przemysłową. Sól kamienna pozyskiwana jest w postaci solanki z otworowej kopalni „Mogilno” w Palędziu Dolnym i wykorzystywana na potrzeby przemysłu chemicznego. Złoża kruszywa eksploatowane są w rejonie Czagańca, Dębna, Przyjmy, Mielenka, Strzelec i Kwieciszewa.

2.2.ANALIZA STANU OBECNEGO

2.2.1.SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Powierzchnia Miasta i Gminy wynosi 25 611 ha, zamieszkuje ją 25 591 mieszkańców w 31 sołectwach (stan z 31 grudnia 2004 r.).

Obecnie średnia gęstość zaludnienia Gminy wynosi 100 osób na 1 km². Liczba ludności w Gminie od 2001 roku systematycznie spada. Jest to wynikiem salda migracji jak i ujemnego przyrostu naturalnego. Dopiero rok 2004 przyniósł duży wzrost liczby ludności w klasyfikacji ogólnej.

Tabela 1. Rozwój ludności Gminy latach 2001 - 2004

Lata	Liczba ludności
2001	25 071
2002	25 055
2003	24 986
2004	25 591

Źródło: GUS

W tabeli 2 przedstawiono dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące stanu w ludności w 2004 roku.

Tabela 2. Stan ludności Gminy w marcu 2004 roku

Ogółem	Miasto	tereny wiejskie
25 591	12 939	12 652

Źródło: GUS

W 2004 roku struktura wiekowa ludności Gminy wyglądała następująco: 15% ludności to osoby w wieku poprodukcyjnym, 61% w wieku produkcyjnym i 24% w wieku przedprodukcyjnym. Dynamika wskazuje jednak, że przy ogólnym wzroście liczby mieszkańców najszybciej zwiększa się grupa osób w wieku produkcyjnym, co zapobiega powstaniu nierównowagi społeczeństwa (w przypadku Polski występuje ogólne starzenie się społeczeństwa).

Tabela 3. Struktura ludności Gminy Mogilno w roku 2004

Miejscowość	Ogółem	Ogółem	
		kobiety	mężczyźni
Gmina łącznie	25 591	13 117	12 474

Źródło: GUS

Prognozy demograficzne Gminy zakładają wzrost liczby jej mieszkańców. W przypadku miasta prognozuje się w okresie 10 lat wzrost o około 800 osób, natomiast w przypadku terenów wiejskich o około 500 mieszkańców. Są to wielkości nie uwzględniające w bilansie sald migracyjnych, które w ostatniej dekadzie generalnie były ujemne i skutkowały redukcją przyrostu naturalnego. Aktualnie nie występują przesłanki, które wskazywałyby na większą rolę czynnika migracji w kształtowaniu rzeczywistych zmian stanu zaludnienia w tym terenie. Szacowany wzrost ludności będzie powodowany głównie prokreacją przez roczniki ostatniego wyżu demograficznego, który sukcesywnie osiąga wiek dojrzałości biologicznej i społecznej, winien zawiązywać małżeństwa i powiększać rodziny.

2.2.2. GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

2.2.2.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości na terenie Gminy posiadają sieć wodociągową podłączoną do Stacji Uzdatniania Wody. Obecnie Gmina eksploatuje 8 ujęć wody pitnej zarządzanych przez Oddział Wodociągów i Kanalizacji Zakładu Gospodarki Komunalnej. Roczne zużycie wody waha się w granicach 1 mln m³. W 1999 roku długość sieci wodociągowej na terenie Miasta i Gminy wynosiła prawie 300 km.

2.2.2.2 Odprowadzenie ścieków

Gospodarka ściekowa Gminy obejmuje dwa obszary. Obszar miejski Gminy, obejmuje teren Miasta i okolic. Poziom skanalizowania wynosi tu 88%. System ten obsługiwany jest przez oczyszczalnię komunalną w Mogilnie o starej technologii utylizacji ścieków z lat 70-tych XX wieku. Obszar wiejski Gminy posiada dwie oczyszczalnie ścieków: w Dąbrówce i Bielicach. Gospodarka ściekowa na pozostałym terenie Gminy oparta jest o zbiorniki bezodpływowe. Ochrona środowiska naturalnego wymaga skanalizowania w jak najkrótszym czasie miejscowości obecnie nie posiadających sieci kanalizacyjnej. Działania na tym polu skupiają się wokół dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej i budowie tzw. oczyszczalni przyzgodowych, obsługujących kilka lub kilkanaście gospodarstw.

2.2.3.INFRASTRUKTURA DROGOWA

2.2.3.1 Położenie komunikacyjne i sieć dróg

Na terenie Gminy istnieje rozwinięta sieć dróg gminnych, którą uzupełniają drogi powiatowe i droga krajowa nr 15 łącząca Olsztyn z Gniezmem. Z punktu widzenia turystyki objazdowej Mogilno leży na Szlaku Piastowskim ciągnącym się wśród obiektów początku państwowości polskiej przez Wielkopolskę. Dróg pozostających w zarządzie Gminy ogółem jest 162 km. Nawierzchnię utwardzaną posiada 30% km dróg gminnych w tym 23 km ulic w Mogilnie, pozostałe 70% km to drogi gruntowe wymagające przebudowy i utwardzenia nawierzchni. Stan dróg jest ogólnie średni, wynikający z braku systemu odwadniania nawierzchni. Szacuje się, że ok. 30% nawierzchni wymaga remontu.

2.2.3.2 Komunikacja zbiorowa

Obecnie podstawową formą przewozów zbiorowych na terenie Gminy jest komunikacja autobusowa, obsługiwana przez autobusy Państwowej Komunikacji Samochodowej (PKS) i przewoźników prywatnych.

Przez Gminę przebiega zelektryfikowana linia kolejowa i funkcjonuje stacja PKP. Realizowane są przewozy do 11 największych miast Polski.

2.2.4.INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA I GAZOWNICTWO

2.2.4.1 Elektroenergetyka

Na terenie Gminy zlokalizowane są elementy sieci energetycznej przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego i lokalne rozgałęzienia średniego napięcia. Wszystkie miejscowości poprzez linie energetyczne i stacje transformatorowe zasilane są w energię elektryczną w stopniu zaspokajającym wszystkie potrzeby.

2.2.4.2 Gazownictwo

Sieć gazowa na terenie Miasta Mogilno doprowadzona jest do 96% mieszkańców. Tak dobry system spowodował na początku lat 90-tych XX wieku modernizację systemu centralnego ogrzewania w mieście przystosowując go do zasilania gazem ziemnym poprzez 12 lokalnych kotłowni. Produkcja ciepła posiada rezerwę mocy wystarczającą do obsługi planowanego rozwoju Miasta.

2.2.4.3 Ciepłownictwo

Wsie w Gminie nie posiadają centralnego zaopatrzenia w ciepło. Do celów grzewczych w gospodarstwach domowych wykorzystywane jest głównie paliwo stałe. W Mieście funkcjonuje system centralnego ogrzewania opisany w punkcie 2.2.4.2.

2.2.5.INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Działalność telekomunikacyjna na terenie Gminy prowadzona jest przez TP S.A. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi wszystkich 3 polskich sieci. Łączność telekomunikacyjna jest obecnie jednym z bardziej znaczących czynników rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Dane z roku 1998 podają wskaźniki 274 abonentów telefonii stacjonarnej na 1 000 mieszkańców na terenie Miasta i 115 na terenach wiejskich. Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne oraz powszechna dostępność telefonu to zarówno element tzw. „korzyści zewnętrznych” oferowanych przez Gminę dla funkcjonujących podmiotów gospodarczych i potencjalnych inwestorów, jak również czynnik podnoszący poziom standardu oraz warunków życia społeczności lokalnej.

2.2.6.ROZWÓJ GOSPODARCZY

W 2003 roku w Gminie zarejestrowane były 2 079 podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym i 67 w sektorze publicznym. W ogólnej liczbie zdecydowanie dominującą rolę miały firmy handlowe i usługowe prowadzone w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. 1 820 jednostek stanowiły osoby fizyczne, a 42 jednostki to spółki prawa handlowego. Jedynie 11 spółek działało z udziałem kapitału zagranicznego. W Gminie działa ponadto jedna fundacja. Liczba jednostek zarejestrowanych w systemie REGON w latach 2000 – 2003 przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Liczba firm zarejestrowanych w systemie REGON

	2000	2001	2002	2003
Ogółem	2 228	1 949	2 050	2 146

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Ogólne porównanie struktury podmiotów gospodarczych wypada umiarkowanie. Dominująca rola rolnictwa, handlu i usług wskazuje na relatywnie mniejszy rozwój gospodarczy, jednakże spora liczba przedsiębiorstw wytwórczych neutralizuje tę nierówność ze względu na ilość zatrudnionych w tych sektorach osób. Przedstawia to tabela nr 5.

Tabela 5 Struktura zatrudnienia na terenie Miasta i Gminy Mogilno w 2003 roku

Ogółem pracujący	Ogółem		Ogółem		
	Sektor publiczny	Sektor prywatny	rolnictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe
4 016	1 750	2 266	123	1 250	1 218

Źródło: GUS

2.2.7.BEZROBOCIE

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy na końcu grudnia 2004 roku w powiecie mogileńskim zarejestrowanych było 5 497 bezrobotnych. Problemem jest fakt, iż tylko 1 022 osób, posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Wskaźnik bezrobocia (stopa bezrobocia) wyliczony jako stosunek liczby bezrobotnych do osób czynnych zawodowo, wynosił w marcu 2004 roku dla powiatu 31,3%. Wartość tę należy porównać z danymi podregionu i województwa, co zawiera tabela 6.

Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie w stosunku do powiatu i województwa

Nazwa regionu	Stopa bezrobocia na 31.03.2004
powiat mogileński	31,3% (31.11.2004)
województwo kujawsko - pomorskie	25,3%
kraj	20,5%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie

Jak widać, wskaźnik ten jest w Mogilnie większy niż w województwie, i wyraźnie wyższy niż w kraju. Już na wstępie można zatem sformułować tezę, iż bezrobocie jest w Gminie problemem naczelnym, wymagającym pilnych rozwiązań.

Analizując strukturę bezrobotnych pod względem wykształcenia należy stwierdzić, że zdecydowana większość bezrobotnych to ludzie z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym oraz zasadniczym zawodowym. Relatywnie niski wśród bezrobotnych jest natomiast odsetek osób legitymujących się wykształceniem wyższym. Dużym problemem są osoby długo pozostające bez pracy (powyżej 2 lat) i osoby wielokrotnie powracające do Urzędu Pracy do kolejnej rejestracji, co świadczy o trudności utrzymania nowej pracy przez osobę bezrobotną. Istotnym wskaźnikiem jest przepływ i dynamika zmian wśród osób bezrobotnych, charakteryzuje to strukturę bezrobocia i możliwe zmiany.

Tabela 7. Struktura bezrobotnych w grudniu 2004 roku

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet
Wiek	18 - 24	1 511	805
	25 - 34	1 627	996
	35 - 44	1 148	679
	45 - 54	1 062	568
	55 - 59	136	67
	60 - 64 lata	13	
Wykształcenie	wyższe	99	68
	policealne i średnie zawodowe	1 099	717
	średnie ogólnokształcące	448	325
	zasadnicze zawodowe	2 301	1 141
	gimnazjalne i poniżej	1 550	864
Staż pracy ogółem	do 1 roku	800	555
	1 - 5	1 224	649
	5 - 10	770	412
	10 - 20	806	421
	20 - 30	512	164
	30 lat i więcej	70	6
	bez stażu	1 315	908
Ogółem		5 497	3 115

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie

2.2.8. OŚWIATA I EDUKACJA

Na terenie Gminy funkcjonuje dobrze zorganizowana sieć szkół. Edukacja na poziomie szkolnictwa podstawowego odbywa się w 10 jednostkach szkolnych.

W Gminie funkcjonują dwa gimnazja oraz dwa licea (w ramach Zespołu Szkół w Mogilnie): ogólnokształcące i ekonomiczne wraz oddziałami kształcenia dla dorosłych. Najmłodsze dzieci uczęszczają do 7 przedszkoli (3 w Mogilnie, pozostałe w Gębicach, Padniewie, Kwieszewie i Wylatowie). Ponadto posiadają one 3 oddziały przedszkole w miejscowościach: Procyń, Niestronno i Dąbrówka.

Młodzież z terenu Gminy wykorzystuje dobre połączenia komunikacyjne z Inowrocławiem i Gniezmem, uczęszczając tam do szkół ponadpodstawowych i wyższych. Gmina posiada również

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Szerzawach i Centrum Kształcenia Rolniczego w Bielicach. Poniższa tabela charakteryzuje strukturę oświaty w Gminie.

Tabela 8. Zestawienie liczby oddziałów wraz z liczbą uczniów

Szkoła	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów/oddział
Przedszkola	598	31	19
Szkoły Podstawowe	2 092	91	23
Gimnazja	1 199	46	26
Licea	250	8	31
Razem	4 139	176	-

Źródło: Dane Urzędu Gminy Mogilno

2.2.9.KULTURA I SPORT

Na terenie Gminy Mogilno podstawową działalność kulturalną prowadzi Mogileński Dom Kultury. Stawia on sobie za zadanie uatrakcyjnienie życia kulturalnego mieszkańcom Gminy i osobom przyjeźdnym. W ramach tych instytucji działają między innymi zespół muzyczny – rockowy, zespół jazzowy, zespół muzyczno-wokalny, teatr muzyczny, mogileńska orkiestra dęta, dwie sekcje plastyczne i klub seniora. Organizowane są różnego rodzaju zajęcia, imprezy cykliczne i okolicznościowe: występy amatorskich zespołów artystycznych, występy zespołów zawodowych, imprezy sportowo rekreacyjne, imprezy o charakterze oświatowym, konkursy (m.in. Mogileński Konkurs Tańca Nowoczesnego), wystawy plastyki (Galeria Lustro, Mogileńskie Spotkania Plastyczne). W ramach Domu kultury działa kino „Wawrzyn” wyświetlające ok. 100 filmów rocznie.

Młodzieżowy Ośrodek Kultury i Rekreacji działa od 1997 roku. Organizuje zajęcia w ramach koła plastycznego, dekoratorskiego, nauki gry na instrumentach muzycznych, tanecznych i innych. Miejska Biblioteka Publiczna w Mogilnie jest instytucją, posiadającą dwie placówki na terenie Miasta oraz filie w: Gębicach, Procyńiu, i Wylatowie. Łączna ilość czytelników sięga prawie 5 tys. osób. Rocznie, Biblioteka zakupuje ok. 1 do 1,7 tys. woluminów. Przy Bibliotece ma swą siedzibę Mogileńskie Towarzystwo Kultury.

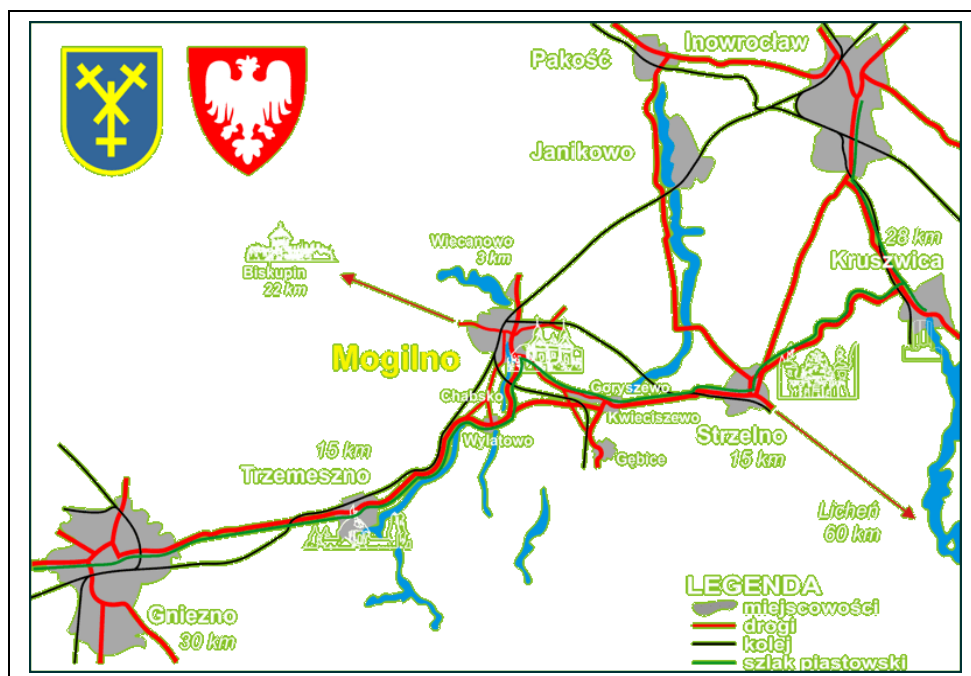
Sześć klubów urozmaica ofertę sportową w Gminie: LKS „Pogoń” i LKSS „Sokół” w Mogilnie, LKS „Noteć” w Gębicach oraz 2 kluby uczniowskie (Asy i Sokolik). Kluby te korzystają ze stadionu i obiektów sportowych należących do szkół i OSRiR w Mogilnie. Prócz działalności wewnątrzklubowej i występowania w zawodach rangi lokalnej i ogólnopolskiej organizują one szereg imprez sportowych dla mieszkańców Miasta i Gminy. Ponadto na terenie Gminy działa Mogileńskie Towarzystwo Cyklistów organizujące wyścigi kolarskie oraz rajdy rowerowe. Kultura fizyczna dzieci i młodzieży, a także amatorski ruch sportowy i działalność rekreacyjna

realizowana przez mieszkańców i na rzecz mieszkańców Gminy należy do zadań własnych i jest finansowana ze środków budżetu Gminy Mogilno.

2.2.10. TURYSTYKA

Mogilno leży na turystycznym szlaku piastowskim, będąc jednym z bardziej atrakcyjnych jego punktów. W mieście odznaczającym się średniowieczną metryką, zachowały się interesujące obiekty zabytkowe, fara gotycka, zbudowana w XVI w. na fundamentach obiektu wcześniejszego, z połowy XII w., wraz z dzwonnica z późniejszego okresu oraz zespół poklasztorny zakonu benedyktynów. Znajdujący się tam kościół Św. Jana to jeden z najstarszych obiektów sakralnych. Również w mniejszych miejscowościach Gminy natrafić można na ciekawe obiekty historyczne – dworki, parki podworskie, stare gotyckie lub barokowe kościoły. Odkrycia archeologiczne świadczą o istnieniu osadnictwa na tym terenie już ok. 3 500 lat p.n.e. Na półwyspie mogileńskiego jeziora istniała już w X w. osada plemion Polan. Szereg zabytków i odkryć archeologicznych zwiększa atrakcyjność turystyczną Gminy. Gospodarstwa agroturystyczne oraz działki rekreacyjne stanowią doskonałą podstawę dla rozwoju turystyki. Mogilno jest dobrą bazą wypadową do zwiedzania niedaleko położonych i atrakcyjnych miejscowości jak: Strzelno, Kruszwica, Gąsawa, Biskupin, Żnin czy Trzemeszno.

Mapa 4. Mogilno na Szlaku Piastowskim

Źródło: www.mogilno.pl

Miasto i Gmina Mogilno przygotowane są na przyjmowanie gości, posiada dobrą bazę hotelową w postaci 4-tego typu obiektów o przyzwoitym standardzie. Na terenie gminy można odpoczywać nad jeziorami: Wiecanowskim, Szydłowskim oraz mniejszymi w Kopczynie oraz nad jeziorem Mogileńskim w Żabnie. Żabno dysponuje prywatnym ośrodkiem sportu i rekreacji. Mogilno może poszczycić się nowoczesną krytą pływalnią, która wyposażona jest w 60 m zjeżdżalnię i szereg atrakcji tj. basen rekreacyjny, jacuzzi i saunę. Do obiektu tego zjeżdżają się amatorzy pływania ze wszystkich okolicznych gmin.

Niepowtarzalną atrakcją jest miejscowość Wylatowo, która leży 6 km na południe od Mogilna, pośrodku trasy Gniezno - Inowrocław. Od kilku lat Wylatowo jest w centrum zainteresowania badaczy niezidentyfikowanych obiektów latających dzięki powstawaniu coraz to piękniejszych znaków-piktogramów na polach wylatowskich rolników.

2.2.11. POMOC SPOŁECZNA

Dla realizacji zadań pomocy społecznej zleconych Gminie utworzono jednostkę organizacyjną – ośrodek pomocy społecznej. Gmina zabezpiecza tzw. potrzeby podstawowe, zakres usług specjalistycznych pomocy społecznej realizowany jest za pomocą Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Domów Pomocy Społecznej leżących w zakresie Starostwa Powiatowego w Mogilnie.

Ich działalność koncentruje się głównie na:

- rozeznaniu sytuacji socjalno-bytowej osób i rodzin wymagających pomocy,
- analizie i ocenie sytuacji życiowej osób bezrobotnych,
- określeniu potrzeb i ustaleniu planu zaspokajania potrzeb występujących w poszczególnych środowiskach,
- przyznawaniu i wypłacaniu określonych świadczeń,
- współpracy i koordynacji działań organizacji społecznych w zakresie zaspokajania potrzeb występujących w środowisku,
- udzielaniu pomocy w postaci pracy socjalnej i poradnictwa.

Pomoc społeczna udzielana jest w formie świadczeń niepieniężnych i w formie świadczeń pieniężnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb i sytuacji osób wymagających pomocy. Można przyjąć, iż pomoc socjalna dla osób najbiedniejszych rośnie szybciej niż wskaźniki inflacyjne.

Głównymi przyczynami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest:

- bezrobocie,
- niepełnosprawność,

- rodziny niepełne,
- alkoholizm,
- osoby opuszczające zakłady karne,
- ubóstwo,
- bezdomność,
- sieroctwo,
- ochrona macierzyństwa.

W ramach zadań zleconych Gminie w dziedzinie pomocy społecznej udziela pomocy w formie: zasiłków stałych, wyrównawczych, rent socjalnych i zasiłków okresowych gwarantowanych dla kobiet samotnie wychowujących dzieci oraz zasiłków okresowych specjalnych. W ramach specjalnych programów rządowych udziela się pomocy w zakresie opieki socjalnej i prawnej nad kobietami od 8 miesiąca ciąży do 2 miesiąca życia dziecka.

Zapotrzebowanie na działalność jednostek pomocy społecznej jest olbrzymie. Szacuje się, że ok. 30% mieszkańców Gminy uzależnia swą codzienną egzystencję od pomocy z tych instytucji. Daje to około 7-8 tys. osób w Gminie.

2.2.12. OPIEKA ZDROWOTNA

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom Gminy Mogilno zapewniają na terenie miasta dwie przychodnie rejonowe wraz z szpitalem na 100 łóżek funkcjonujące w strukturze Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, natomiast w terenie wiejskim wiejskie ośrodki zdrowia w: Wylatowie, Józefowie i Gębicach. Działa również 1 niepubliczna przychodnia i 5 aptek.

2.2.13. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zgodnie z art. 7 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Miasto i Gmina Mogilno ma obowiązek do zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego. W ramach tej ustawy Gmina nawiązała współpracę z lokalnymi służbami (Policja) oraz wspiera działalność OSP i zabezpiecza niezbędną infrastrukturę techniczną.

W Mogilnie ma swą siedzibę Powiatowa Komenda Policji, która swoim zasięgiem działania obejmuje obszar całej Gminy. Dokonując oceny zagrożeń występujących na terenie działania Powiatowego Komisariatu Policji w Mogilnie należy stwierdzić, że nie odnotowano na tym terenie szczególnego zagrożenia przestępczością zorganizowaną. Współpraca w zakresie zadań Policji układa się z Urzędem Miejskim w Mogilnie bardzo dobrze. Policja w zakresie swoich obowiązków

współpracuje ze Strażą Miejską powołaną przez Urząd Miejski w Mogilnie. Obie służby wspierają się w swoich działaniach i wymieniają informacje operacyjne dotyczące bezpieczeństwa i porządku w Mieście.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa w Mogilnie działa Komenda Powiatowa PSP, która współpracuje z OSP w poszczególnych miejscowościach Gminy.

Zagrożenie pożarami dotyczy przede wszystkim kompleksów leśnych. Głównym elementem działalności operacyjnej jednostek gaśniczych jest skuteczny udział w gaszeniu pożarów, usuwaniu miejscowych zagrożeń, skutków wypadków drogowych, a także uczestnictwo w ćwiczeniach taktyczno - bojowych. Środki finansowe na ochronę przeciwpożarową w Gminie przyznawane są ze środków budżetowych Gminy i powiatu.

2.2.14.ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY

Znaczącym problemem jest stosunkowo wysokie bezrobocie oraz problemy rolnictwa i związana z tym niska podaż miejsc pracy na terenie Gminy. Dotyczy to szczególnie kobiet. Mimo posiadania wartościowych terenów leśnych i krajobrazowych występują znaczne braki w propagowaniu i rozwoju agroturystyki.

Wysiłki społeczeństwa oraz lokalnych władz powinny koncentrować się nadal na szczególnym traktowaniu środowiska naturalnego oraz dążeniu do wzrostu zainteresowania Gminą potencjalnych inwestorów.

Jako główne zagrożenie dla Gminy zidentyfikowano wzrost bezrobocia towarzyszący słabej koniunkturze istniejących firm, jak również trudnej sytuacji finansów publicznych.

Głównym zagrożeniem zewnętrznym dla społeczności Gminy Mogilno wydaje się być słabnąca koniunktura w województwie i w Polsce. Problemem jest brak inwestycji przemysłowych w regionie generujących miejsca pracy oraz ucieczka wykształconych młodych ludzi z Gminy. Zagrożeniem dla mieszkańców jest brak czytelnej polityki rozwoju państwa i niski poziom wiedzy o następstwach integracji Polski z Unią Europejską.

2.2.14.1 Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ○ Atrakcyjne położenie na Szlaku Piastowskim. ○ Funkcja administracyjna dla powiatu. ○ Walory turystyczne. ○ Posiadanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych. ○ Wzrasta uzbromienie terenu. ○ Aktywność kulturalna i społeczna. ○ Stabilne struktury gminne. ○ Historyczne znaczenie miasta w skali regionu. ○ Pakiet Gminy dla inwestorów zewnętrznych. ○ Infrastruktura techniczna (szczególnie zwodociągowanie, elektryczność, gazownictwo). ○ Rozwijająca się baza rekreacyjna	<ul style="list-style-type: none"> ○ Niedostateczne przygotowanie Gminy do obsługi inwestorów. ○ Baza techniczna kultury i sportu. ○ Ubogie społeczeństwo. ○ Stan oczyszczalni ścieków, sieć kanalizacyjna nie spełniają potrzeb Gminy. ○ Niedostateczna ilość dróg z utwardzoną nawierzchnią. ○ Słabo rozwinięty przemysł. ○ Bezrobocie. ○ Zły stan techniczny obiektów zabytkowych.

2.2.14.2 Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ○ Bliskość Gniezna i Inowrocławia oraz stolicy Wielkopolski. ○ Atrakcyjność turystyczna regionu. ○ Pozyskanie funduszy strukturalnych. ○ Pozytywny trend w koniunkturze gospodarczej. ○ Spadek bezrobocia. ○ Aktywizacja gospodarcza społeczeństwa. ○ Rozwój Szlaku Piastowskiego.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Niedoinwestowanie w ochronę środowiska. ○ Brak integracji społeczeństwa (identyfikacji z regionem). ○ Niski poziom dochodów w regionie. ○ Patologie związane z bezrobociem. ○ Okres przejściowy w UE. ○ Niestabilność prawa. ○ Brak środków finansowych na odbudowę obiektów zabytkowych. ○ Słaba promocja regionu.

2.2.15.IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW MIASTA I GMINY

Główne problemy rozwojowe Gminy Mogilno koncentrują się w ramach następujących obszarów:

- obszar działalności gospodarczej,
- obszar infrastruktury technicznej,
- obszar polityki społecznej.

2.2.15.1 Główne problemy rozwojowe w obszarze infrastruktury technicznej

W Gminie istnieją niedobory w zakresie infrastruktury technicznej na terenach zabudowy istniejącej oraz duże potrzeby na terenach objętych planami zagospodarowania. Najważniejszym z nich jest problem stanu technicznego kanalizacji sanitarnej. Duża dysproporcja w stosunku sieci wodociągowej do kanalizacyjnej to główne powody realizacji strategii rozbudowy infrastruktury technicznej w Gminie. Jest ona niezbędna również dla ochrony środowiska (w tym ochrony wód powierzchniowych).

Do najważniejszych problemów w tym obszarze zaliczyć możemy:

- stan szlaków komunikacyjnych hamujący rozwój przedsiębiorczości i powodujący zanieczyszczanie środowiska naturalnego,
- braki w infrastrukturze technicznej (kanalizacja) są drugim co do ważności czynnikiem hamującym rozwój przedsiębiorczości oraz powodującym degradację środowiska naturalnego i skażenie wody pitnej,
- brak sieci gazowej jest istotnym czynnikiem wpływającym na poziom życia i poziom przedsiębiorczości,
- brak budownictwa komunalnego przy dużym zapotrzebowaniu na nowoczesne mieszkania i złym stanie technicznym istniejących,
- brak wykorzystania alternatywnych źródeł energii, których wykorzystanie nie tylko dawałoby szanse na tworzenie miejsc pracy, ale również pozwoliłyby skutecznie chronić środowiska naturalne.

W szerszym aspekcie występujące problemy mają negatywny wpływ na jakość życia całej społeczności lokalnej, zaburzają endogeniczny rozwój Gminy oraz znacznie ograniczają atrakcyjność inwestycyjną jej obszaru dla podmiotów zewnętrznych.

2.2.15.2 Główne problemy rozwojowe w obszarze działalności gospodarczej

Większość inicjatyw w tej strefie blokowanych jest przez wysoką stopę bezrobocia w Gminie.

Najważniejszymi problemami z tej sfery są:

- podstawą lokalnego biznesu są drobne przedsiębiorstwa, nie posiadające dużych zasobów kapitałowych, połączone z brakiem inwestora strategicznego i trudnościami w pozyskaniu kapitału z zewnątrz niski poziom inwestycji zewnętrznych,
- duży wskaźnik bezrobocia strukturalnego bez możliwości szybkiego rozładowania problemu,
- niewystarczająca promocja Gminy,
- nie w pełni wykorzystane walory turystyczne Gminy,
- zbyt mała całoroczna baza noclegowa.

2.2.15.3 Główne problemy rozwojowe w obszarze polityki społecznej

Na terenie Miasta i Gminy Mogilno występuje szereg problemów w sferze społecznej. Zdecydowana większość z nich spowodowana jest trudną sytuacją materialną poszczególnych osób lub rodzin wynikającą z bezrobocia. Zaznacza się tu brak miejsc pracy szczególnie dla kobiet.

Główne problemy w tym obszarze to:

- duży wskaźnik bezrobocia stanowiący poważne zagrożenie dla rozwoju społecznego Miasta i Gminy,
- stosunkowo duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej,
- stosunkowo niska zasobność finansowa społeczeństwa, rzutująca na całokształt życia społecznego,
- zbyt słabe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego,
- odpływ młodzieży w wieku 19-25 lat.

Rozwinięcia wymagają takie elementy, jak metody szerokiej konsultacji społecznej działań podejmowanych przez władze gminne, czy też sposób i zakres informowania społeczności lokalnej o możliwościach korzystania z różnych środków pomocowych w ramach źródeł krajowych, jak i zagranicznych.

2.3. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY MOGILNO

Zapewnienie zrównoważonego rozwoju Gminy wymaga planowania strategicznego, które łączy problematykę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Dla sprostania tym wymogom

i oczekiwaniom społeczności lokalnej opracowana została „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno”. Gmina Mogilno jest jedną z wyróżniających się inicjatywą i osiągnięciami gmin w regionie. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno stanowi podstawowy dokument decyzyjny kierujący działalność organów samorządu terytorialnego w dłuższych okresach czasu. W powiązaniu z Planem Rozwoju Lokalnego stanowi podstawę opracowania programów operacyjnych, przedsięwzięć rozwojowych i planów inwestycyjnych, w tym corocznych budżetów Gminy. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno to koncepcja systemowego działania, polegająca na: sformułowaniu długookresowych celów rozwoju i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, określaniu zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich rozmieszczenie i wykorzystanie w celu elastycznego reagowania na wyzwania otoczenia i zapewnienia Gminie korzystnych warunków egzystencji i rozwoju.

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno” jest dokumentem otwartym, który powinien być uzupełniany o nowe treści, pomysły i sposoby rozwiązywania problemów. Uchwalenie strategii nie zamyka dalszych prac, lecz otwiera kolejną fazę polegającą na opracowaniu programów operacyjnych oraz weryfikację i aktualizację celów i priorytetów rozwoju.

2.4.CELE STRATEGICZNE ROZWOJU MIASTA I GMINY MOGILNO

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Mogilno została opracowana w oparciu o sześćoetapową strukturę. Wszystkie elementy były definiowane lub szeroko konsultowane ze społecznością lokalną. Dotyczy to przede wszystkim etapu formułowania celu strategicznego oraz programów dochodzenia do nich.

W pierwszej kolejności sformułowano cel strategiczny Gminy, który otrzymał następujące brzmienie:

„Rozwinięta gospodarczo Gmina zaspokajająca potrzeby mieszkańców na miarę XXI wieku.”

W strategii określono sześć celów operacyjnych, które zostały szerzej opisane przez zadania operacyjne. One zaś przekładają się na konkretne działania.

Cel operacyjny 1: **Rolnictwo przystosowane do wymogów UE**, rozpisany został na poniższe zadania i działania:

1. Efektywne gospodarstwa rolne:

- Duże gospodarstwa rolne.
- Grupy producenckie.
- Kooperacja i specjalizacja.

- Polityka informacyjna (bieżąca).

2. *Wykształcony rolnik:*

- Szkolenie specjalizacyjne.
- Różnorodne tematycznie kursy.
- doksztalcania (nowe zawody).

3. *Rozwinięte usługi i przetwórstwo:*

- Agroturystyka.
- Preferencyjne podatki.
- Preferencyjne kredyty dla organizatorów warsztatów pracy.
- Utworzenie funduszu poręczeń kredytowych.

Cel operacyjny 2: **Wypromowana gmina**, rozpisany został na poniższe zadania i działania:

1. *Organizowanie imprez kulturalnych masowych w tym sportowych.*
2. *Europejskie Centrum Spotkań (klasztor).*
3. *Nawiązanie współpracy z gminami i miastami partnerskimi za granicą.*
4. *Wydawanie materiałów informacyjnych o gminie (ulotki, foldery itp.), Gazeta samorządowa.*
5. *Oferty współpracy i kooperacji (np. w Internecie).*
6. *Bieżący serwis strony internetowej.*
7. *Udział w targach i wystawach (gmina i podmioty gospodarcze).*
8. *Gmina w mediach.*

Cel operacyjny 3: **Różnorodne miejsca pracy**, rozpisany został na poniższe zadania i działania:

1. *Rozwój turystyki:*

- Stworzenie "Parku Krajobrazowego" w ciągu jezior: Jezioro Mielno – Jezioro Wiecanowskie.
- Rekreacyjne zagospodarowanie terenów wokół Jeziora Mogileńskiego.

2. *Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców:*

- Preferencje podatkowe.

3. *Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości i nowych technologii.*

4. *Wzrost inwestycji w gminie:*

- Wyznaczenie terenów pod inwestycje (gmina, właściciele terenów).
- Pozyskiwanie inwestorów.
- Uzbrojenie terenów pod inwestycje.

Cel operacyjny 4: **Bezpieczne miasto i gmina**, rozpisany został na poniższe zadania i działania:

1. Skuteczna profilaktyka – patologie:

- Rozwój form zajęć socjoterapeutycznych.
- Świetlice i nowa świetlica w gimnazjum w Mogilnie.
- Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych:
  - szkoły,
  - kluby sportowe,
  - MDK.

2. Monitoring miasta.

3. Ośrodek pomocy rodzinie.

Cel operacyjny 5: **Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna**, rozpisany został na poniższe zadania i działania:

1. Nowy kompleks sportowo – rekreacyjny:

- I Etap: basen 25 m.
- II Etap: hala i obiekty towarzyszące.

2. Baza kultury i oświaty na dobrym poziomie:

- Ochrona dóbr kultury.
- Utworzenie muzeum
- Budowa sali gimnastycznej – Padniewo.
- Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 2.
- Modernizacja obiektu Mogileńskiego Domu Kultury.

3. Sprawna opieka zdrowotna.

Cel operacyjny 6: **Infrastruktura techniczna zaspokaja potrzeby i umożliwia rozwój**, rozpisany został na poniższe zadania i działania:

1. Zapewnienie terenów pod rozwój gminy (inwestycje):

- Wykupienie terenów - gruntów do zasobów gminy.

2. Ekologiczne źródła ciepła:

- Wykorzystanie gazu i oleju.
- Wymiana źródła ciepła w szkołach:
  - Padniewo,
  - Gębice,
  - Wylatowo.

- Wymiana źródła ciepła w przedszkolu nr.1 w Mogilnie.

3. Uporządkowana gospodarka odpadami:

- Skanalizowanie obszarów wiejskich.

4. Zaspakajanie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego wraz z infrastrukturą:

- Przygotowana infrastruktura dla budownictwa mieszkaniowego.
- Wykup terenu.
- Uzbrojenie terenu.

5. Dobry stan techniczny mieszkań komunalnych:

- Remont i modernizacja zasobów.

6. Dobry stan dróg:

- Modernizacja dróg.
- Rocznie wykonanie odnów:
  - dróg gminnych 3,5 km,
  - dróg powiatowych 1 km.
- Budowa dróg (ulic) w Mogilnie 0,5 km/rocznie.
- Remont wiaduktu w Mogilnie.
- Modernizacja ulicy Powstańców Wielkopolskich.

7. Dużo miejsc parkingowych w obrębie miasta.

8. Miasto bez barier dla osób niepełnosprawnych:

- Miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych.
- Likwidacja barier architektonicznych.

9. Funkcjonowanie nowego targowiska.

10. Wzrost powierzchni zalesienia sołectwa:

- Przyjma,
- Huta Palędzka,
- Huta Padniewska,
- Niestronno,
- Wieniec.

**ROZDZIAŁ 3.CEL PLANU ROZWOJU LOKALNEGO
MIASTA I GMINY MOGILNO**

Celem Planu Rozwoju Lokalnego jest wyznaczenie długofalowych kierunków społeczno-gospodarczego rozwoju Miasta i Gminy i sposobów ich realizacji. Plan ten uwzględnia nie tylko horyzont najbliższych lat, ale odnosi się do inicjatyw, które będą aktualne w następnym okresie programowania, tj. do roku 2013.

W procesie formułowania celów Planu Rozwoju Lokalnego uwzględniono uwarunkowania otoczenia zarówno zewnętrznego i wewnętrznego.

W rezultacie przeprowadzonych warsztatów z szerokim udziałem pracowników Urzędu Miejskiego oraz innych jednostek działających na terenie Miasta i Gminy, radnych, szefów przedsiębiorstw, sformułowano trzy cele strategiczne Planu Rozwoju Lokalnego. Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach), wytyczają one główne kierunki rozwoju. Ich realizacja powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Miasta i Gminy Mogilno.

Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do Strategii Rozwoju Miasta i Gminy.

Celem strategicznym Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno jest więc zapewnienie optymalnego rozwoju społeczno-gospodarczego i zapewnienie oraz stworzenie możliwie jak najlepszych warunków życia jej mieszkańcom.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie następujących celów częściowych:

- 1. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (sfera gospodarcza i ekologiczna).**
- 2. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i administracyjnej (sfera kultury, oświaty, bezpieczeństwa, sportu i zdrowia).**
- 3. Rozbudowa zasobów mieszkaniowych.**

Cele Planu Rozwoju Lokalnego będą realizowane ze środków własnych Gminy i krajowych. Czynione będą starania o pozyskanie środków za pomocą programów i projektów współfinansowanych w ramach środków wspólnotowych. Doświadczenia bezpośredniego beneficjenta w wykorzystaniu środków pomocowych oraz przestrzeganie zasad obowiązujących przy stosowaniu dotacji zewnętrznych, potwierdzają zdolność instytucjonalną Gminy do prowadzenia procesu realizacji inwestycji zgodnie z wymaganiami prawnymi oraz celami strategicznymi i operacyjnymi.

3.1.BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Realizacja tego celu wymaga działań w kierunku wzrostu konkurencyjności Gminy. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację środków na rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej. W celu zapewnienia stałego wzrostu jakości życia oraz dostosowania do standardów Unii Europejskiej niezbędne jest zwiększenie poziomu wydatków szczególnie na inwestycje infrastrukturalne z zakresu wodociągów i dokończenie kanalizacji w Gminie.

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

- modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej;
- budowę i modernizację ujęć wody,
- budowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej;
- budowę i modernizację sieci kanalizacji deszczowej;
- realizację projektu zmniejszenia ilości zanieczyszczeń komunalnych w zlewni rzeki Noteć w ramach programu EFRR;
- rozbudowę składowiska odpadów komunalnych;
- realizację inwestycji w ramach rozwoju terenów wiejskich;
- budowę nowych punktów świetlnych.

Oczekiwane efekty. Wzrost konkurencyjności Gminy. Polepszony zostanie dostęp przedsiębiorców i gospodarstw domowych do infrastruktury technicznej. Zwiększona zostanie atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna Gminy. Podniesiony zostanie standard życia jej mieszkańców. Polepszy się stan środowiska naturalnego i czystość rzek. Zwiększy się bezpieczeństwo ruchu i mieszkańców po zmroku.

3.2.BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I ADMINISTRACYJNEJ

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

- budowę hali widowiskowo – sportowej obsługującej ośrodki sportowe, oświatowe i kulturalne w Gminie;
- budowę pływalni dla gimnazjum;
- budowa sieci monitoringu,
- modernizacja sprzętu komputerowego;
- zakupy inwestycyjne dla szpitala.

Oczekiwane efekty. Wynikiem tego działania będzie podniesienie standardu życia na obszarze Gminy. Zwiększy się atrakcyjność i oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży. Polepszą się warunki działalności klubów sportowych i ośrodków kultury w Gminie. Podniesie się atrakcyjność osadnicza Gminy i jej oferta za dziedziny kultury, sportu i rekreacji. Zdecydowanie zwiększy się poziom świadczonych usług medycznych i bezpieczeństwa w Gminie.

3.3.ROZBUDOWA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

Cel będzie realizowany poprzez podjęcie następujących działań:

- Budowę nowych lub adaptacje istniejących lokali na lokale mieszkalne.

Oczekiwane efekty. Polepszeniu powinna ulec oferta osadnicza na terenie Gminy jak i standard życia jej mieszkańców.

**ROZDZIAŁ 4. WIELOLETNI PLAN RZECZOWY - INWESTYCJE PLANOWANE
RAMACH PLANU ROZWOJU
LOKALNEGO**

4.1.ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PLANU ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY MOGILNO

Zadania objęte interwencją Planu Rozwoju Lokalnego w latach 2006 - 2008 realizowane będą w ramach trzech obszarów odpowiadających celom głównym „Strategii Rozwoju Gminy Mogilno” i „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego”. Są to:

- o budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (sfera gospodarcza i ekologiczna),
- o budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i administracyjnej (sfera kultury, oświaty i sportu i zdrowia),
- o rozbudowa zasobów mieszkaniowych.

Tabela 9 Lista zadań przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Mogilno do 2008 roku

Dział	Rozdział	Zadanie inwestycyjne	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Szacunkowa wartość inwestycji
010	01010	Modernizacja sieci wodociągowej Kwieciszewo-Goryszewo-Olsza	2006	2008	1 869 954
		Modernizacja sieci wodociągowej Pałędzie Kościelne	2005	2006	52 200
		Modernizacja ujęcia wody Pałędzie Dolne (dotacja ZGK)	2005	2007	649 112
		Sieć wodociągowa Czaganiec-Wieniec-Czarne Olendry-Chwałowo-Chałupska (dotacja do ZGK)	2005	2006	337 313
		Sieć wodociągowa Gębice ul.Leśna Mroziński	2005	2006	13 050
		Sieć wodociągowa Gębice ul.Leśna Walkowscy	2005	2006	90 038
		Sieć wodociągowa Wylatowo modernizacja	2005	2007	25 000

Dział	Rozdział	c.d. Zadanie inwestycyjne	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Szacunkowa wartość inwestycji
		Sieć wodociągowa Twierdziń	2005	2006	49 928
		Sieć wodociągowa Białotul	2006	2006	30 000
		Sieć wodociągowa Świerkówiec-Bąbowo	2006	2007	40 000
		Sieć wodociągowa Padniewko (Kowalscy)	2006	2007	40 000
		Sieć wodociągowa Padniewo(Knast)	2006	2007	35 000
		Sieć wodociągowa Gozdanin (Głós)	2006	2007	40 000
		Sieć wodociągowa Stawiska	2005	2006	12 600
		Razem infrastruktura wodociągowa			3 284 195
	01036	Rozwój obszarów wiejskich	2005	2006	100 000
		Rozwój obszarów wiejskich (remonty świetlic wiejskich)	2005	2007	265 463
		Razem rozwój obszarów wiejskich			365 463

Dział	Rozdział	c.d. Zadanie inwestycyjne	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Szacunkowa wartość inwestycji
600	60013	Modernizacja skrzyżowania ul. Hallera, ul. 900-Lecia, ul. Mickiewicza	2005	2006	40 000
	60014	Przebudowa drogi w miejscowości Padniewko – partycypacja z Powiatem	2006	2006	150 000
	60016	Modernizacja ul. Powstańców Wielkopolskich	2005	2006	40 000
		Razem drogi publiczne			230 000
700	70095	Wykonanie projektu budowy budynku mieszkalnego 40 lokali socjalnych	2006	2008	4 250 000
		Przebudowa budynku na lokale komunalne w Marcinkowie	2006	2007	500 000
		Razem gospodarka mieszkaniowa			4 750 000
750	75023	Zakupy inwestycyjne w Urzędzie Miejskim w Mogilnie (zestawy komputerowe, itp.)	2006	2006	50 000
		Razem administracja publiczna			50 000
754	75495	Rozbudowa monitoringu miasta Mogilno	2006	2006	30 000
		Razem bezpieczeństwo publiczne			30 000

Dział	Rozdział	c.d. Zadanie inwestycyjne	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Szacunkowa wartość inwestycji
801	80110	Budowa sali gimnastycznej	2002	2007	1 452 280
	80101	Wymiana pieca C.O. W Szkole Podstawowej w Gębicach	2006	2006	55 000
		Zakup kserokopiarek Szkoła Podstawowe Nr 2 i Nr 3	2006	2006	10 000
	80104	Wymiana dachu Przedszkole Nr 1 Mogilno	2006	2006	210 000
		Modernizacja kotłowni Przedszkole Nr 1 w Mogilnie	2006	2006	120 000
		Zakupy w przedszkolach (2 zmywarki i patelnia elektryczna)	2006	2006	20 000
	80195	Zakup busa	2006	2006	140 000
		Razem oświata			2 007 280
852	85219	Budowa sieci komputerowej	2006	2006	10 000
		Pomoc społeczna			10 000
900	90001	Kolektor sanitarny Wieniec – Padniewko – Kopczyn	2005	2006	1 274 781

Dział	Rozdział	c.d. Zadanie inwestycyjne	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Szacunkowa wartość inwestycji
		Kolektor Sanitarny i deszczowy ul.Nieżłomnych ,ul.Mickiewicza,ul.Pwst.Wlkp.	2005	2006	1 532 822
		Kolektor Sanitarny i deszczowy ul.Dworcowa ,ul.Słowackiego,ul.Kościuszki	2004	2006	1 965 458
		Kolektor sanitarny w Mogilnie ul. Prusa - Sienkiewicza	2006	2007	1 500 000
		Budowa oczyszczalni ścieków i kolektora Gębice	2006	2006	2 073 664
		Budowa kolektora sanitarnego Dąbrówka-Mogilno	2006	2006	1 292 496
		Budowa kolektora sanitarnego Bielice-Marcikowo-Gębice	2005	2006	1 604 589
		Kolektor sanitarny ul.900-lecia,ul.Słoneczna,ul.Wiosennaul.Prof Łuczaka,ul.Niewiadomskiego	2006	2007	3 000 000
		Budowa przyzagrodowej oczyszczalni ścieków Żabno	2006	2006	50 000
		Kolektor sanitarny Goryszewo- Kwieciszewo- Gębice			52 055
		Kanalizacja Strzelce, Krzyżanna, Ratowo, Lubieszewo	2002		18 968
		Razem Infrastruktura kanalizacyjna			14 364 833

Dział	Rozdział	c.d. Zadanie inwestycyjne	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Szacunkowa wartość inwestycji
900	90002	Rozbudowa składowiska odpadów komunalnych Szerzawy	2006	2006	100 000
		Razem rozbudowa składowiska odpadów komunalnych			100 000
900	90015	Budowa nowych punktów świetlnych	2006	2006	40 800
		Razem budowa nowych punktów świetlnych			40 800
926	92601	Modernizacja obiektów sportowych (POGOŃ 515.372 i SOKÓŁ 396.352), [środki własne wykazane włącznie z dotacją z MENiS – 30 % wartości zadania]	2006	2006	911 724
		Razem obiekty sportowe			911 724
		Razem			26 144 295

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Mogilnie.

Przy wyborze zadań do objęcia planem zastosowano następujące kryteria:

- zgodność projektu z obszarami interwencji planu (spełnienie kryteriów demograficznych, właściwa wartość zadania, właściwy rodzaj zadania),
- zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Mogilno,
- zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego,
- stopień przygotowania do realizacji (dokumentacja techniczna, wymagane pozwolenia itp.),
- zasięg oddziaływania,
- skala rozwiązywanych problemów, zwłaszcza środowiskowych,
- wpływ inwestycji na rozwój edukacyjno-oświatowy dzieci i młodzieży,
- wpływ inwestycji na bezpieczeństwo mieszkańców,
- wpływ realizacji zadania na poprawę jakości życia społeczności lokalnej,
- zapewnienie płynności finansowania zadania (środki w budżecie Gminy) oraz możliwości dofinansowania zadania ze środków pozabudżetowych,
- wpływ na budżet Gminy (zwiększenie wpływów, optymalizacja wydatków),
- wpływ na rozwój gospodarczy, w tym na tworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy.
- wpływ inwestycji na poprawę spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Gminy i gości,
- na ile planowana inwestycja poprawi wykorzystanie istniejących obiektów użyteczności publicznej,
- wpływ inwestycji na poprawę wizerunku Gminy,
- wpływ inwestycji na poprawę komfortu życia mieszkańców poprzez zapewnienie niezbędnej infrastruktury technicznej,
- możliwość finansowania inwestycji z niekomercyjnych środków bezzwrotnych,
- możliwość finansowania inwestycji z niekomercyjnych źródeł zewnętrznych (kredyty i pożyczki preferencyjne),
- możliwość współfinansowania inwestycji z udziałem własnym mieszkańców lub innych zainteresowanych.

Spośród listy 29 zadań przewidzianych do realizacji na terenie Gminy Mogilno w okresie od 2006 do 2008 roku Planem Rozwoju Lokalnego objęto 25 projektów. Poniższe tabele przedstawiają przyjęte inwestycje wraz z przynaną punktacją zgodnie z kryteriami i z planem finansowania.

Zakłada się możliwość aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego w trakcie jego wdrażania. Główne kierunki zmian dotyczyć będą:

- aktualizacji listy zadań, przede wszystkim w zakresie wprowadzania nowych projektów,
- korekt w harmonogramie realizacji projektów,
- zmian w tabelach finansowych.

Realizacja zadań objętych Planem Rozwoju Lokalnego oddziaływać będzie poszczególne dziedziny życia społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy.

Realizacja zadań planu będzie miała wyraźny pozytywny wpływ na poprawę warunków i jakości życia społeczności lokalnej oraz przyczyni się do rozwoju systemu infrastruktury i ochrony środowiska. Ponadto realizacja zadań wpływać będzie na tworzenie sprzyjających warunków do zmian w strukturze gospodarczej obszaru Miasta i Gminy, a także w sposobie użytkowania terenów.

**ROZDZIAŁ 5.PLAN ROZWOJU LOKALNEGO -
POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z CELAMI
STRATEGICZNYMI GMINY I WOJEWÓDZTWA**

5.1.METODA POWIĄZANIA PROJEKTÓW Z CELAMI STRATEGICZNYMI WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem kierunkowym o perspektywicznym horyzoncie, który stanowi podstawę do wdrażania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Rozwój Miasta i Gminy winien skutecznie zaspokajać aspiracje jej mieszkańców. Zarówno metodyka prowadzonych prac, jak i przyjęte kryteria oceny projektów inwestycyjnych, zapewniają powiązanie projektów ze strategicznymi celami społeczno-gospodarczymi Gminy.

Przyjęty w niniejszym zakresie Plan Rozwoju Lokalnego, przyczyni się do realizacji generalnego celu polegającego na rozwoju gospodarczym i społecznym Mogilna.

Spójność dokumentów strategicznych Gminy wymaga połączenia celów Planu Rozwoju Lokalnego z dokumentem nadrzędnym jakim jest strategia. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne.

Cele „Rozbudowa zasobów mieszkaniowych” i „Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i administracyjnej” będące celami niezbędnymi dla Miasta i Gminy Mogilno znajdują swoje odzwierciedlenie w celach Strategii Mogilna pod nazwą „Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna” oraz celowi strategicznemu „Infrastruktura techniczna zaspakaja potrzeby i umożliwia rozwój” odwołujących się do polepszenia warunków zamieszkania i rozwoju w Gminie. Pierwszy cel Planu jest bezpośrednim przełożeniem na zadania inwestycyjne celu Strategii o nazwie „Bezpieczne miasto i gmina” i „Infrastruktura techniczna zaspakaja potrzeby i umożliwia rozwój”.

Poszczególne cele znajdujące się w planie rozwojowym Miasta i Gminy znajdują swoje poparcie w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Cel priorytetowy dla Miasta i Gminy Mogilno „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (sfera gospodarcza i ekologiczna)” znajduje swoje wsparcie w strategicznych sferach działań województwa o nazwie:

- Infrastruktura techniczna,
- Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
- Środowisko przyrodnicze.

Cel „budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i administracyjnej” będący celem niezbędnym dla Miasta i Gminy Mogilno znajduje wsparcie w sferze działań strategicznych województwa pod nazwą „Edukacja i rozwój zasobów ludzkich” mówiącym o konieczności rozwinięcia nowoczesnej sieci usług publicznych tj. edukacja, kultura, sport i rekreacja. Jednocześnie wpisuje się w strefę strategiczną o nazwie „Infrastruktura techniczna”. Cel PRL jest formą realizacji działania 3.5.1 „Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa”, oraz 3.1 „Obszary wiejskie” trzeciego priorytetu ZPORR.

5.2.CELE PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH PRZYJĘTYCH DO PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Poszczególne cele strategiczne mają być rozwijane poprzez przypisane im zadania szczegółowe, które stają się celami wiodącymi realizowanych projektów inwestycyjnych.

Podczas wyboru opcji inwestycyjnych i tworzenia Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno szczególny nacisk położono na zadania z zakresu:

1. Infrastruktury technicznej, czyli rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Budowa kanalizacji zapewni zachowanie szczególnych walorów środowiskach, zahamuje degradację środowiska naturalnego poprzez zanieczyszczenie cieków wodnych, zanieczyszczenie gleby.

Kanalizacja sanitarna zlikwiduje na posesjach mieszkańców istniejące szamba, włączając je do systemu głównego. Modernizacja zakładu utylizacji śmieci rozwiąże naglący problem zagospodarowania odpadków. Zamontowanie nowoczesnego oświetlenia pozwoli na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy po zmroku i polepszy warunki komunikacyjne.

2. Ochrona środowiska zarówno przez mieszkańców jak i podmioty gospodarcze. Cel to zdrowe środowisko i atrakcyjność turystyczna Gminy. Rozwiązanie leży w projekcie zmniejszenia ilości zanieczyszczeń komunalnych w wodach zlewni rzeki Noteć.

3. Zwiększenie efektywności pracy Urzędu Miejskiego i jakości obsługi mieszkańców Gminy. Wynika to ze zwiększonego zapotrzebowania na nowoczesne usługi na rzecz mieszkańców. Realizowane poprzez zakup nowoczesnego sprzętu komputerowego.

4. Zapewnienie właściwych warunków do rozwoju kultury, turystyki, sportu i rekreacji czyli budowa miejsc do uprawiania sportu aby zapewnić prawidłowy rozwój fizyczny dzieci i młodzieży, a także umożliwić czynny wypoczynek mieszkańcom Gminy.

5. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej przyczyni się do podniesienia standardu życia i warunki zamieszkania i osiedlania się na terenie Gminy.

**ROZDZIAŁ 6.GOSPODARKA FINANSOWA MIASTA I GMINY W
LATACH 2001 - 2004**

6.1.WYKONANIE BUDŻETÓW MIASTA I GMINY MOGILNO W LATACH 2001 – 2004

Z danych przedstawionych przez jednostkę w rocznych sprawozdaniach z wykonania budżetów wynika, że w 2001 roku jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 26 122 897 PLN, natomiast wydatki w wysokości 26 309 730 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 186 833 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku planowane dochody ukształtowały się na poziomie 28 611 903 PLN, wydatki w wysokości 30 667 110 PLN, a planowany wynik wyniósł - 2 055 207 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2001 r. jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 29 468 425 PLN, co stanowiło 112,8% pierwotnego planu oraz 103,0% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 30 407 990 PLN, tj. 115,6% planu pierwotnego i 99,2% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto i Gmina Mogilno zarejestrowało deficyt w wysokości 939 565 PLN.

Tabela 10 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2001 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2001 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	26 122 897	28 611 903	29 468 425	112,8%	103,0%
WYDATKI OGÓŁEM	26 309 730	30 667 110	30 407 990	115,6%	99,2%
WYNIK	-186 833	-2 055 207	-939 565	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za 2001 r.

Z danych dotyczących rocznego sprawozdania z wykonania budżetu za 2002 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 28 713 300 PLN, natomiast wydatki w wysokości 29 713 300 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w wysokości -1 000 000 PLN. W trakcie zmian dokonywanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 35 466 505 PLN, plan wydatków 36 866 407 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 1 399 902 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2002 r. jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 37 153 627 PLN, co stanowiło 129,4% pierwotnego planu oraz 104,8% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 35 901 067 PLN, tj. 120,8% planu pierwotnego i 97,4% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto i Gmina Mogilno osiągnęło wynik w postaci nadwyżki w wysokości 1 252 560 PLN.

Tabela 11 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2002 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2002 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	28 713 300	35 466 505	37 153 627	129,4%	104,8%
WYDATKI OGÓŁEM	29 713 300	36 866 407	35 901 067	120,8%	97,4%
WYNIK	-1 000 000	-1 399 902	1 252 560	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za 2002 r.

Z danych dotyczących budżetu na 2003 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 33 310 000 PLN, a wydatki w wysokości 33 310 000 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w wysokości 0 PLN. Po zmianach dokonanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 33 939 494 PLN, wydatki zaplanowano w kwocie 35 871 696 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 1 932 202 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2003 r. jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 35 779 298 PLN, co stanowiło 107,4% pierwotnego planu oraz 105,4% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 34 607 064 PLN, tj. 103,9% planu pierwotnego i 96,5% ostatecznego planu rocznego. W rezultacie Miasto i Gmina Mogilno osiągnęło nadwyżkę w wysokości 1 172 234 PLN.

Tabela 12 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2003 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2003 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	33 310 000	33 939 494	35 779 298	107,4%	105,4%
WYDATKI OGÓŁEM	33 310 000	35 871 696	34 607 064	103,9%	96,5%
WYNIK	0	-1 932 202	1 172 234	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za 2003 r.

Z danych dotyczących budżetu na 2004 rok wynika, że jednostka pierwotnie planowała dochody w wysokości 32 025 000 PLN, a wydatki w wysokości 32 025 000 PLN oraz wynikający z tych wielkości wynik w wysokości 0 PLN. Po zmianach dokonanych w ciągu roku ostateczny plan dochodów wyniósł 38 599 754 PLN, wydatki zaplanowano w kwocie 41 660 257 PLN, a wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 3 060 503 PLN.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2004 r. jednostka faktycznie osiągnęła dochody ogółem w kwocie 40 434 532 PLN, co stanowiło 126,3% pierwotnego planu oraz 104,8% kwot zaplanowanych ostatecznie na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 38 410 247 PLN, tj. 119,9% planu pierwotnego i 92,2% ostatecznego planu rocznego.

W rezultacie Miasto i Gmina Mogilno osiągnęło nadwyżkę w wysokości 2 024 285 PLN.

Tabela 13 Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetu w 2004 r. (dane w PLN)

Wyszczególnienie	Plan na 2003 r.		Wykonanie na 31.12	% Wykonania (4:2)	% Wykonania (4:3)
	Plan na 1.01.	Plan na 31.12.			
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	32 025 000	38 599 754	40 434 532	126,3%	104,8%
WYDATKI OGÓŁEM	32 025 000	41 660 257	38 410 247	119,9%	92,2%
WYNIK	0	-3 060 503	2 024 285	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu za 2004 r.

6.2.DOCHODY MIASTA I GMINY MOGILNO W LATACH 2001 – 2004

Tabela 14 Dochody Miasta i Gminy Mogilno według źródeł ich pochodzenia (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskażn.	Wskażn.	Wskażn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
DOCHODY OGÓLEM	29 468 425	100,0%	37 153 627	100,0%	35 779 298	100,0%	40 434 532	100,0%	126,1%	96,3%	113,0%
RAZEM DOCHODY WŁASNE	15 394 266	52,2%	21 167 400	57,0%	20 093 084	56,2%	21 923 541	54,2%	137,5%	94,9%	109,1%
podatek dochod. od osób prawnych	104 504	0,4%	627 720	1,7%	311 094	0,9%	911 427	2,3%	600,7%	49,6%	293,0%
podatek dochod. od osób fizycznych	4 615 487	15,7%	5 461 166	14,7%	4 168 443	11,7%	4 724 030	11,7%	118,3%	76,3%	113,3%
dochody z majątku	773 137	2,6%	534 191	1,4%	1 035 481	2,9%	722 223	1,8%	69,1%	193,8%	69,7%
w tym: sprzedaż majątku	686 954	2,3%	457 535	1,2%	838 269	2,3%	614 873	1,5%	66,6%	183,2%	73,4%
podatek od nieruchomości	6 033 434	20,5%	9 866 169	26,6%	9 766 146	27,3%	9 915 098	24,5%	163,5%	99,0%	101,5%
opłata skarbową	275 869	0,9%	275 992	0,7%	278 113	0,8%	554 474	1,4%	100,0%	100,8%	199,4%
podatek od środków transportowych	311 564	1,1%	407 762	1,1%	402 334	1,1%	420 973	1,0%	130,9%	98,7%	104,6%
pozostałe dochody	3 280 271	11,1%	3 994 400	10,8%	4 131 473	11,5%	4 675 316	11,6%	121,8%	103,4%	113,2%
DOTACJE CELOWE I ŚR. POZABUDŻET.	3 356 147	11,4%	4 626 435	12,5%	3 458 683	9,7%	6 850 686	16,9%	137,8%	74,8%	198,1%
na zadania z zakr. administr. rządow.	2 599 510	8,8%	2 782 718	7,5%	2 717 312	7,6%	4 511 236	11,2%	107,0%	97,6%	166,0%
w tym: inwestycyjne	10 914	0,0%	0	0,0%	25 500	0,1%	12 878	0,0%	0,0%	-	50,5%
na zadania własne	660 763	2,2%	722 717	1,9%	652 405	1,8%	698 024	1,7%	109,4%	90,3%	107,0%
w tym: inwestycyjne	100 000	0,3%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
na zadania real. na podst. porozum. z organami admin. rządowej	2 000	0,0%	1 000	0,0%	3 000	0,0%	10 259	0,0%	50,0%	300,0%	342,0%
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
na zadania realiz. na podst. porozum. między jedn. samorządu teryt.	0	0,0%	0	0,0%	18 500	0,1%	26 300	0,1%	0,0%	-	142,2%
w tym: inwestycyjne	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
otrzymane ze źródeł pozabudżetowych	93 874	0,3%	1 120 000	3,0%	67 466	0,2%	1 604 867	4,0%	1193,1%	6,0%	2378,8%
w tym: inwestycyjne	83 000	0,3%	1 120 000	3,0%	0	0,0%	1 500 000	3,7%	1349,4%	0,0%	-

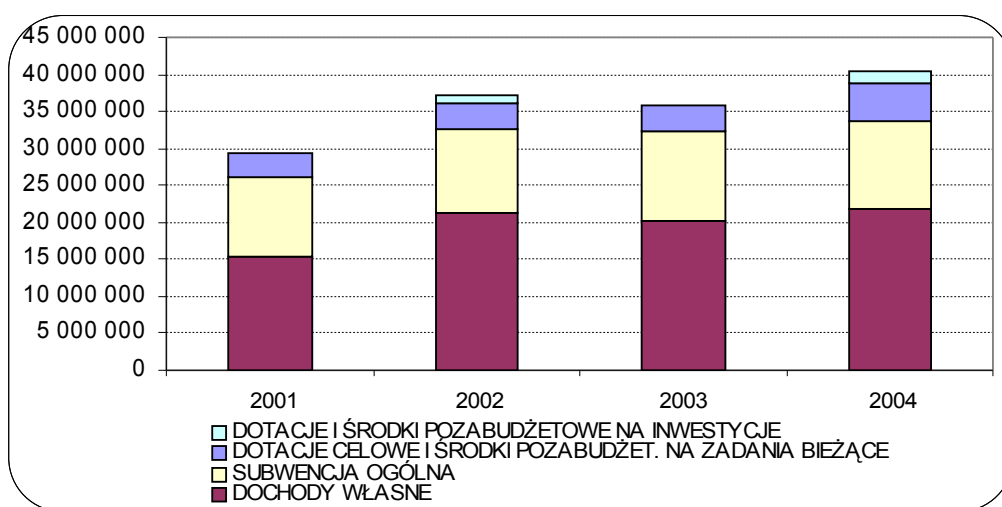
Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskaźn.	Wskaźn.	Wskaźn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
SUBWENCJA OGÓLNA	10 718 012	36,4%	11 359 792	30,6%	12 227 531	34,2%	11 660 305	28,8%	106,0%	107,6%	95,4%
z tego:											
część oświatowa	9 148 991	31,0%	9 905 258	26,7%	10 815 409	30,2%	10 834 619	26,8%	108,3%	109,2%	100,2%
część podstawowa	27 912	0,1%	12 530	0,0%	16 846	0,0%	0	0,0%	44,9%	134,4%	0,0%
część rekompensująca	1 541 109	5,2%	1 442 004	3,9%	1 395 276	3,9%	85 877	0,2%	93,6%	96,8%	6,2%
część wyrównawcza	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	598 856	1,5%	0,0%	0,0%	-
część równoważąca	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	140 953	0,3%	0,0%	0,0%	-

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lata 2001 – 2004

W 2001 roku dochody Miasta i Gminy Mogilno wykonane zostały w wysokości 29 468 425 PLN. Największy udział w dochodach stanowiły dochody własne – 52,2%. Kolejną pozycję stanowiły subwencje z udziałem 36,4% i dotacje celowe i środki pozabudżetowe z udziałem 11,4%.

W 2002 roku, w porównaniu z 2001 rokiem wykonane dochody były wyższe o około 26,1%. Przede wszystkim odnotowano wzrost dochodów własnych o 37,5 oraz dotacji i środków pozabudżetowych o 37,8%. Kwota subwencji wzrosła o 6,0%.

Wykres 1 Dochody budżetowe w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lata 2001 – 2004

Struktura dochodów w 2002 roku nie uległa radykalnej zmianie. Wzrósł udział dotacji i środków pozabudżetowych do poziomu 12,5% dochodów Gminy. Udział subwencji spadł do 30,6% dochodów ogółem, a udział dochodów własnych wzrósł do 57,0% dochodów samorządu.

Osiągnięte dochody w 2003 roku są niższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 3,7%. Spadek dochodów wynikał ze spadku kwot otrzymanych z dochodów z tytułu dotacji celowych i środków pozabudżetowych 25,2% oraz dochodów własnych o 5,1%. Subwencje wzrosły w stosunku do 2002 roku o 7,6%.

W strukturze dochodów w 2003 roku nadal największy udział stanowią dochody własne – 56,2%. Kolejnym źródłem, co do wielkości są subwencje na poziomie 34,2%.

Osiągnięte dochody w 2004 roku są wyższe niż osiągnięte w roku poprzednim o 13,0%. Wzrost dochodów wynikał ze wzrostu kwot otrzymanych z dochodów z tytułu dotacji celowych i środków pozabudżetowych 98,1% oraz dochodów własnych o 9,1%. Subwencje spadły w stosunku do 2002 roku o 4,6%.

W strukturze dochodów w 2004 roku największy udział stanowią dochody własne – 54,2%. Kolejnym źródłem, co do wielkości są subwencje na poziomie 28,8%.

Struktura dochodów w latach 2001 - 2004 wskazuje, że zadania jednostki finansowane były średnio w ponad 45,1% poprzez środki zewnętrzne Gminy.

6.3. WYDATKI GMINY MOGILNO W LATACH 2001 – 2004

Tabela 15 Dane o wydatkach Gminy Mogilno w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Wyszczególnienie	2001	Struktura	2002	Struktura	2003	Struktura	2004	Struktura	Wskaźn.	Wskaźn.	Wskaźn.
	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	w złotych	w %	2002/2001	2003/2002	2004/2003
WYDATKI OGÓŁEM	30 407 990	100,0%	35 901 067	100,0%	34 607 064	100,0%	38 410 247	100,0%	118,1%	96,4%	111,0%
wydatki majątkowe	5 346 652	17,6%	6 116 095	17,0%	5 301 691	15,3%	5 073 555	13,2%	114,4%	86,7%	95,7%
wydatki bieżące	25 061 338	82,4%	29 784 972	83,0%	29 305 373	84,7%	33 336 692	86,8%	118,8%	98,4%	113,8%
wydatki na wynagrodzenia	13 475 934	44,3%	13 712 409	38,2%	14 998 773	43,3%	15 772 699	41,1%	101,8%	109,4%	105,2%
dotacje	796 260	2,6%	2 021 768	5,6%	1 877 000	5,4%	2 618 496	6,8%	253,9%	92,8%	139,5%
wydatki na obsługę długu	0	0,0%	0	0,0%	3 366	0,0%	15 917	0,0%	0,0%	-	472,9%
wyd. z tyt. udziel. poręcz. i gwaran.	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
pozostałe wydatki	10 789 144	35,5%	14 050 795	39,1%	12 426 234	35,9%	14 929 580	38,9%	130,2%	88,4%	120,1%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lata 2001 – 2004

W łącznej kwocie wykonanych przez jednostkę wydatków w 2001 roku, wydatki bieżące zostały wykonane w wysokości 25 061 338 PLN i stanowiły 82,4% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe w wysokości 5 346 652 PLN stanowiły 17,6% wydatków ogółem.

W strukturze wydatków bieżących największy udział miały wydatki na wynagrodzenia – 44,3% wydatków ogółem, następnie pozostałe wydatki – 35,5% wydatków ogółem. Dotacje stanowiły 2,6% wydatków ogółem.

W stosunku do roku 2001 wydatki w 2002 roku wzrosły o 18,1%. Wydatki majątkowe jednostki wzrosły o 14,4%, zaś na wydatki bieżące jednostka przeznaczyła o 18,8% środków więcej.

Uwzględniając strukturę poniesionych wydatków, na wydatki bieżące przeznaczono 83,0%, a na wydatki majątkowe 17,0% środków finansowych.

W grupie wydatków bieżących największy udział miały pozostałe wydatki – 39,1% wydatków ogółem, następnie wydatki na wynagrodzenia – 38,2% wydatków ogółem. Wydatki na dotacje stanowiły 5,6%, tychże wydatków.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 1,8%, poziom dotacji wzrósł o 153,9%, zaś pozostałe wydatki wzrosły o 30,2%.

Zrealizowane wydatki w 2003 roku w stosunku do wykonania w 2002 roku spadły o 3,6%. Na wydatki majątkowe jednostka przeznaczyła o 13,3% środków mniej, natomiast na wydatki bieżące 1,6% środków mniej.

Struktura poniesionych wydatków nie uległa zmianie, i tak na wydatki bieżące przeznaczono 84,7% wszystkich środków, a na wydatki majątkowe 15,3%.

W strukturze wydatków bieżących największy udział mają wydatki na wynagrodzenia – 43,3% wydatków ogółem, następnie pozostałe wydatki – 35,9% wydatków ogółem.

Wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 9,4%, kwota dotacji spadła o 7,2%, zaś pozostałe wydatki spadły o 11,6%.

W stosunku do roku 2003 wydatki w 2004 roku wzrosły o 11,0%. Wydatki majątkowe jednostki spadły o 4,3%, zaś na wydatki bieżące jednostka przeznaczyła o 13,8% środków więcej.

W strukturze wydatków bieżących największy udział mają pozostałe wydatki na wynagrodzenia 41,1% wydatków ogółem, następnie pozostałe wydatki – 38,9% tychże wydatków.

Zgodnie z budżetem wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 5,2%, poziom dotacji wzrósł o 39,5%, zaś pozostałe wydatki wzrosły o 20,1%.

6.4. WYNIK BUDŻETÓW MIASTA I GMINY MOGILNO

W latach 2002 - 2004 jednostka osiągała nadwyżkę budżetową w wysokości odpowiednio: 1 252 560 PLN, 1 172 234 PLN i 2 024 285 PLN. W 2001 roku Mogilno wykazało deficyt w wysokości 939 565 PLN.

W 2002 roku nadwyżka stanowiła 3,4% zrealizowanych dochodów, w roku 2003 nadwyżka wyniosła 3,3%, a w roku 2004 wyniosła 5,0%. W 2001 roku deficyt stanowił 3,2% planowanych dochodów.

**Tabela 16 Dane dotyczące wyników Miasta i Gminy Mogilno w latach 2001 – 2004
(dane w PLN)**

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004
DOCHODY OGÓŁEM	29 468 425	37 153 627	35 779 298	40 434 532
WYDATKI OGÓŁEM	30 407 990	35 901 067	34 607 064	38 410 247
WYNIK	-939 565	1 252 560	1 172 234	2 024 285
FINANSOWANIE	2 005 467	1 449 642	1 932 202	3 060 503
Przychody ogółem	2 171 467	2 115 642	2 932 202	3 273 682
kredyty bankowe i pożyczki	1 450 260	1 049 740	341 278	57 968
spląty pożyczek udzielonych	0	0	0	0
nadwyżka z lat ubiegłych	389 207	0	702 202	1 874 436
papiery wartościowe	0	0	0	0
obligacje j.s.t. oraz związków komunal.	0	0	0	0
prywatyzacja majątku j.s.t.	0	0	0	0
inne źródła	332 000	1 065 902	1 888 722	1 341 278
Rozchody ogółem	166 000	666 000	1 000 000	213 179
spląty kredytów i pożyczek	166 000	666 000	1 000 000	213 179
pożyczki (udzielone)	0	0	0	0
lokaty w bankach	0	0	0	0
wykup papierów wartościowych	0	0	0	0
wykup obligacji samorządowych	0	0	0	0
inne cele	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lata 2001 – 2004

6.5. WOLNE ŚRODKI MIASTA I GMINY MOGILNO

Dla potrzeb oceny siły finansowej j.s.t. stosuje się kategorię „wolnych środków”, która obejmuje dochody ogółem pomniejszone o dotacje na inwestycje oraz o wydatki bieżące (bez wydatków na obsługę długu i wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji).

Wysokość wolnych środków wskazuje na zdolność j.s.t. do regulowania zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, a więc do spląty rat kapitałowych i odsetek, a także na zdolność do samodzielnego finansowania inwestycji.

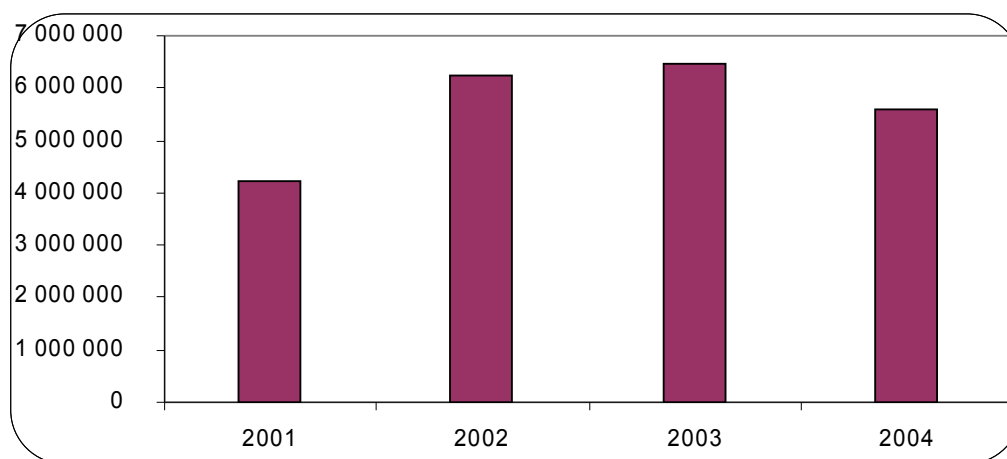
Tabela 17 Wolne środki Gminy Mogilno w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004
1.	DOCHODY OGÓLEM	29 468 425	37 153 627	35 779 298	40 434 532
2.	DOTACJE NA INWESTYCJE	193 914	1 120 000	25 500	1 512 878
3.	WYDATKI BIEŻĄCE	25 061 338	29 784 972	29 305 373	33 336 692
4.	WYDATKI NA OBSŁUGĘ DŁUGU	0	0	3 366	15 917
5.	WOLNE ŚRODKI [1-2-3+4]	4 213 173	6 248 655	6 451 791	5 600 879

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lata 2001 – 2004

W latach 2001 – 2004 poziom wolnych środków kształtował się na poziomie od około 4,2 mln do 5,6 mln PLN.

Wykres 2 Kształtowanie się wolnych środków Miasta i Gminy Mogilno w latach 2001 – 2004 (dane w PLN)

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu z lata 2001 – 2004

Kwota, którą Miasto i Gmina Mogilno mogło w 2001 roku przeznaczyć na pokrycie wydatków na spłatę zadłużenia (odsetki + kapitał od zaciągniętych kredytów, pożyczek czy wyemitowanych obligacji), a następnie na realizację inwestycji wyniosła 4 213 173 PLN, co stanowiło 14,4% dochodów (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje), jakie Gmina otrzymała w tym okresie.

W 2002 roku wielkość wolnych środków wyniosła 6 248 655 PLN, co stanowiło 17,3% dochodów (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) otrzymanych przez Gminę.

Kwota wolnych środków wygospodarowanych w 2002 roku była wyższa o 48,3% w porównaniu ze środkami wygospodarowanymi w 2001 roku.

W 2003 roku wielkość wolnych środków wyniosła 6 451 791 PLN, co stanowiło 18,0% dochodów uzyskanych (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) przez Gminę.

Kwota wolnych środków wygosparowanych w 2003 roku była wyższa o 3,3% w porównaniu ze środkami wygosparowanymi z tego tytułu w 2002 roku. W 2004 roku wielkość wolnych środków wyniosła 5 600 879 PLN, co stanowiło 14,4% dochodów uzyskanych (bez uwzględnienia dotacji i środków pozabudżetowych na inwestycje) przez Gminę.

Kwota wolnych środków wygosparowanych w 2004 roku była niższa o 13,2% w porównaniu ze środkami wygosparowanymi z tego tytułu w 2003 roku.

ROZDZIAŁ 7. WIELOLETNI PLAN FINANSOWY

7.1.WIELOLETNI PLAN FINANSOWY NA LATA 2006-2008

ZGODNIE Z PRZYJĘTĄ PROCEDURĄ PRAC NAD PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO ZADANIA ZOSTAŁY PODDANE WERYFIKACJI, CO POZWOLIŁO JE UPORZĄDKOWAĆ WG PRIORYTETOWOŚCI. PONIŻSZE ZESTAWIENIE OBEJMUJE LISTĘ ZADAŃ REALIZOWANYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY MOGILNO W OKRESIE OD 2006 DO 2008 ROKU.

Tabela 18 Projekt przewidziane do realizacji w ramach PRL Miasta i Gminy Mogilno w latach 2006-2008 z planem finansowania (dane w PLN)

Dział	Rozdział	Zadanie inwestycyjne	Planowane nakłady		2006	Źródła finansowania				2007	Źródła finansowania				2008	Źródła finansowania
			Szacunkowa wartość inwestycji	Nakłady wykonane do 31.12.2005 ewentualnie przewidywane wykonanie		Budżet Gminy w roku 2006	ANR w roku 2006	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2006	2006Inne wymienić jakże w roku		Budżet Gminy w roku 2007	ANR w roku 2007	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2007	Inne wymienić jakże w roku 2007		Budżet Gminy w roku 2008
010	01010	Modernizacja sieci wodociągowej Kwieciszewo-Goryszewo-Olsza	1 869 954	23 619	0					923 167	923 167				923 168	923 168
		Modernizacja sieci wodociągowej Pałędzie Kościelne	52 200	12 200	40 000	40 000				0					0	
		Modernizacja ujęcia wody Pałędzie Dolne (dotacja ZGK)	649 112	299 112	230 000	230 000				120 000	120 000				0	
		Sieć wodociągowa Czaganiec-Wieniec-Czarne Olendry-Chwałowo-Chałupska (dotacja do ZGK)	337 313	97 313	240 000	240 000				0					0	
		Sieć wodociągowa Gębice ul.Leśna Mroziński	13 050	3 050	10 000	10 000				0					0	
		Sieć wodociągowa Gębice ul.Leśna Walkowscy	90 038	3 538	86 500	86 500				0					0	
		Sieć wodociągowa Wylatowo modernizacja	25 000		3 000	3 000				22 000	22 000				0	

Dział	Rozdział	Zadanie inwestycyjne	Planowane nakłady		2006	Źródła finansowania				2007	Źródła finansowania				2008	Źródła finansowania
			Szacunkowa wartość inwestycji	Nakłady wykonane do 31.12.2005 ewentualnie przewidywane wykonanie		Budżet Gminy w roku 2006	ANR w roku 2006	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2006	Inne wymienić jakie w roku 2006		Budżet Gminy w roku 2007	ANR w roku 2007	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2007	Inne wymienić jakie w roku 2007		Budżet Gminy w roku 2008
		Sieć wodociągowa Twierdziń	49 928	2 928	47 000	47 000				0					0	
		Sieć wodociągowa Białotul	30 000		30 000	30 000				0					0	
		Sieć wodociągowa Świerkówiec-Bąbowo	40 000		6 000	6000				34 000	34 000				0	
		Sieć wodociągowa Padniewko (Kowalscy)	40 000		6 000	6 000				34 000	34 000				0	
		Sieć wodociągowa Padniewo(Knast)	35 000		3 000	3 000				32 000	32 000				0	
		Sieć wodociągowa Gozdanin (Głos)	40 000		3 000	3 000				37 000	37 000				0	
		Sieć wodociągowa Stawiska	12 600	2 600	10 000	10 000				0					0	
		Razem infrastruktura wodociągowa	3 284 195	444 360	714 500	714 500	0	0	0	1 202 167	1 202 167	0	0	0	923 168	923 168
	01036	Rozwój obszarów wiejskich	100 000		100 000	100 000				0					0	
		Rozwój obszarów wiejskich (remonty świetlic wiejskich)	265 463	92 463	93 000	93 000				80 000				80 000	0	

Dział	Rozdział	Zadanie inwestycyjne	Planowane nakłady		2006	Źródła finansowania				2007	Źródła finansowania				2008	Źródła finansowania
			Szacunkowa wartość inwestycji	Nakłady wykonane do 31.12.2005 ewentualnie przewidywane wykonanie		Budżet Gminy w roku 2006	ANR w roku 2006	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2006	Inne wymienić jakże w roku 2006		Budżet Gminy w roku 2007	ANR w roku 2007	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2007	Inne wymienić jakże w roku 2007		Budżet Gminy w roku 2008
		Razem rozwój obszarów wiejskich	365 463	92 463	193 000	193 000	0	0	0	80 000	0	0	0	80 000	0	0
600	60013	Modernizacja skrzyżowania ul. Hallera, ul. 900-Lecia, ul. Mickiewicza	40 000		40 000	40 000				0					0	
	60014	Przebudowa drogi w miejscowości Padniewko – partycypacja z Powiatem	150 000		150 000	150 000				0					0	
	60016	Modernizacja ul. Powstańców Wielkopolskich	40 000		40 000	40 000				0					0	
		Razem drogi publiczne	230 000	0	230 000	230 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
700	70095	Wykonanie projektu budowy budynku mieszkalnego 40 lokali socjalnych	4 250 000		60 000	60 000				2 095 000	2 095 000				2 095 000	2 095 000
		Przebudowa budynku na lokale komunalne w Marcinkowie	500 000		50 000	50 000				450 000	225 000		225 000		0	
		Razem gospodarka mieszkaniowa	4 750 000	0	110 000	110 000	0	0	0	2 545 000	2 320 000	0	225 000	0	2 095 000	2 095 000
750	75023	Zakupy inwestycyjne w Urzędzie Miejskim w Mogilnie (zestawy komputerowe, itp.)	50 000		50 000	50 000				0					0	
		Razem administracja publiczna	50 000	0	50 000	50 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Dział	Rozdział	Zadanie inwestycyjne	Planowane nakłady		2006	Źródła finansowania				2007	Źródła finansowania				2008	Źródła finansowania
			Szacunkowa wartość inwestycji	Nakłady wykonane do 31.12.2005 ewentualnie przewidywane wykonanie		Budżet Gminy w roku 2006	ANR w roku 2006	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2006	Inne wymienić jakie w roku 2006		Budżet Gminy w roku 2007	ANR w roku 2007	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2007	Inne wymienić jakie w roku 2007		Budżet Gminy w roku 2008
754	75495	Rozbudowa monitoringu miasta Mogilno	30 000	0	30 000	30 000				0					0	
		Razem bezpieczeństwo publiczne	30 000	0	30 000	30 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
801	80110	Budowa sali gimnastycznej	1 452 280		40 000	40 000				1 412 280	211 842			1 200 438	0	
	80101	Wymiana pieca C.O. W Szkole Podstawowej w Gębicach	55 000		55 000	55 000				0					0	
		Zakup kserokopiarek Szkoła Podstawowe Nr 2 i Nr 3	10 000		10 000	10 000				0					0	
	80104	Wymiana dachu Przedszkole Nr 1 Mogilno	210 000		210 000	210 000				0					0	
		Modernizacja kotłowni Przedszkole Nr 1 w Mogilnie	120 000		120 000	30 000		90 000		0					0	
		Zakupy w przedszkolach (2 zmywarki i patelnia elektryczna)	20 000		20 000	20 000				0					0	
	80195	Zakup busa	140 000		140 000	140 000				0					0	
		Razem oświata	2 007 280	0	595 000	505 000	0	90 000	0	1 412 280	211 842	0	0	1 200 438	0	0

Dział	Rozdział	Zadanie inwestycyjne	Planowane nakłady		2006	Źródła finansowania				2007	Źródła finansowania				2008	Źródła finansowania
			Szacunkowa wartość inwestycji	Nakłady wykonane do 31.12.2005 ewentualnie przewidywane wykonanie		Budżet Gminy w roku 2006	ANR w roku 2006	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2006	Inne wymienić jakże w roku 2006		Budżet Gminy w roku 2007	ANR w roku 2007	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2007	Inne wymienić jakże w roku 2007		Budżet Gminy w roku 2008
852	85219	Budowa sieci komputerowej	10 000		10 000	10 000				0					0	
		Pomoc społeczna	10 000	0	10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
900	90001	Kolektor sanitarny Wieniec – Padniewko – Kopczyń	1 274 781	24 781	1 250 000	515 700		734 300	ANR	0					0	
		Kolektor Sanitarny i deszczowy ul.Niezłomnych ,ul.Mickiewicza,ul.Pwst.Wlkp.	1 532 822	10 760	1 522 062	228 362		1 293 700		0					0	
		Kolektor Sanitarny i deszczowy ul.Dworcowa ,ul.Słowackiego,ul.Kościuszki	1 965 458	15 458	1 950 000	323 700		1 626 300		0					0	
		Kolektor sanitarny w Mogilnie ul. Prusa - Sienkiewicza	1 500 000		40 000	40 000				1 460 000			730 000	730 000	0	
		Budowa oczyszczalni ścieków i kolektora Gębice	2 073 664	73 664	2 000 000	375 000		1 625 000		0					0	
		Budowa kolektora sanitarnego Dąbrówka-Mogilno	1 292 496	92 496	1 200 000	409 000		791 000		0					0	
		Budowa kolektora sanitarnego Bielice-Marcikowo-Gębice	1 604 589	44 589	1 560 000	279 100		1 280 900		0					0	
		Kolektor sanitarny ul.900-lecia,ul.Słoneczna,ul.Wiosennaul.Prof Łuczaka,ul.Niewiadomskiego	3 000 000		150 000	150 000				2 850 000			1 425 000	1 425 000	0	

Dział	Rozdział	Zadanie inwestycyjne	Planowane nakłady		2006	Źródła finansowania				2007	Źródła finansowania				2008	Źródła finansowania
			Szacunkowa wartość inwestycji	Nakłady wykonane do 31.12.2005 ewentualnie przewidywane wykonanie		Budżet Gminy w roku 2006	ANR w roku 2006	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2006	Inne wymienić jakie w roku 2006		Budżet Gminy w roku 2007	ANR w roku 2007	WFOŚ dotyczy pożyczki w roku 2007	Inne wymienić jakie w roku 2007		Budżet Gminy w roku 2008
		Budowa przyzagrodowej oczyszczalni ścieków Żabno	50 000		50 000	50 000				0				0		
		Kolektor sanitarny Gorzszewo- Kwieciszewo- Gębice	52 055	52 055	0					0				0		
		Kanalizacja Strzelce, Krzyżanna, Ratowo, Lubieszewo	18 968	18 968	0					0				0		
		Razem Infrastruktura kanalizacyjna	14 364 833	332 771	9 722 062	2 370 862	0	7 351 200	0	4 310 000	0	0	2 155 000	2 155 000	0	0
900	90002	Rozbudowa składowiska odpadów komunalnych Szerzawy	100 000		100 000	100 000				0				0		
		Razem rozbudowa składowiska odpadów komunalnych	100 000	0	100 000	100 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
900	90015	Budowa nowych punktów świetlnych	40 800	10 800	30 000	30 000				0				0		
		Razem budowa nowych punktów świetlnych	40 800	10 800	30 000	30 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
926	92601	Modernizacja obiektów sportowych (POGON 515.372 i SOKÓŁ 396.352), [środki własne wykazane włącznie z dotacją z MENIS – 30 % wartości zadania]	911 724		911 724	265 724		646 000	0	0				0		
		Razem obiekty sportowe	911 724	0	911 724	265 724	0	646 000	0	0	0	0	0	0	0	0
		Razem	26 144 295	880 394	12 696 286	4 609 086	0	8 087 200	0	9 549 447	3 734 009	0	2 380 000	3 435 438	3 018 168	3 018 168

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Mogilnie

7.2. RODZAJE RYZYKA TOWARZYSZĄCE FUNKCJONOWANIU JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W trakcie realizacji planu finansowego na lata 2005 - 2008 należy uwzględnić możliwe wystąpienie zagrożeń utrudniających osiągnięcie zamierzonych celów. Zagrożenia te generują ryzyka towarzyszące funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

Ryzyko istotnej zmiany politycznej w organach Gminy

Radni - członkowie podstawowego organu stanowiącego Gminy - wybierani są w wyborach powszechnych przez wszystkich mieszkańców Gminy. Dlatego też na decyzje ekonomiczne oraz finansowe podejmowane przez jednostkę mogą wpływać czynniki polityczne i społeczne.

Ryzyko pogorszenia sytuacji samorządów na skutek zwiększenia ich zadań

Realizacja nowych zadań wiąże się ze zwiększonymi nakładami środków finansowych na bieżące funkcjonowanie. W ślad za nowymi zadaniami powinny być przekazywane środki na ich finansowanie. Jak pokazuje praktyka bardzo często wydatki na przekazywane zadania są niedoszacowane przez państwo. Przykładem jest wprowadzenie nowego systemu wynagradzania nauczycieli wynikającego ze znowelizowanej ustawy „Karta Nauczyciela”, które miało szczególny wpływ na sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego w 2000 roku. Okazało się, iż zaplanowane w części oświatowej subwencji ogólnej środki na wdrożenie nowego systemu wynagradzania nauczycieli były niewystarczające w stosunku do faktycznych potrzeb wynikających ze znowelizowanej w 2000 roku ustawy „Karta Nauczyciela”. W efekcie jednostki podejmują się dofinansowania nowych zadań kosztem ograniczenia wydatków na inne dziedziny działalności lub też zaciągając dodatkowe zobowiązania.

Ryzyko instytucjonalne

Związane jest z możliwością wprowadzenia zmian regulacji prawnych i podatkowych mających bezpośredni wpływ na kształtowanie się poziomu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Ryzyko niestabilności gospodarczej i politycznej

Wiąże się z pogorszeniem ogólnej sytuacji gospodarczej kraju lub regionu, wzrostu inflacji oraz bezrobocia. W rezultacie zjawiska te wpływają na dochody czerpane z podatków i opłat.

Ryzyko braku zakładanych źródeł finansowania

Występuje w przypadku finansowania długookresowych inwestycji środkami obcymi np. z funduszy pomocowych.

Ryzyko przeszacowania dochodów budżetu

Dochody Gminy w znacznej części pochodzą z udziału w podatkach państwowych, ściąganych przez państwową administrację podatkową oraz z podatków lokalnych, których górne limity ustalane są przez Ministra Finansów. Zmiany stawek podatkowych podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych lub nieodpowiadające zmianie inflacji waloryzacje limitów w podatku od nieruchomości, stosowanie ulg bądź zwolnień w podatkach państwowych, prowadzić mogą do obniżenia realnego poziomu dochodów Gminy.

Przygotowywanie budżetu od strony dochodów może opierać się na zbyt optymistycznych założeniach (np. co do wpływów z tytułu sprzedaży mienia). W rezultacie niższe wpływy przy ustalonych wyższych wydatkach skutkują powstaniem deficytu budżetowego, co może doprowadzić do zaburzeń płynności.

Ryzyko nadzwyczajnego zwiększenia wydatków budżetu

Jednostki tworzą rezerwy na nieprzewidziane w budżecie wydatki. Może się okazać, że wystąpi nieplanowany wzrost wydatków przekraczający poziom utworzonej rezerwy (np. związanych z klęską żywiołową). Wówczas pokrycie tych wydatków może nastąpić poprzez zmniejszenie innych wydatków lub też zwiększenie zadłużenia.

Ryzyko kursowe

Występuje w przypadku jednostek, które zaciągnęły zobowiązania indeksowane do walut obcych.

Ryzyko stóp procentowych

Obligacje i kredyty oprocentowane są według zmiennej stawki związanej z rentownością 52-tygodniowych bonów skarbowych lub według zmiennej stawki WIBOR, które zmieniają się zarówno w ciągu każdego roku, jak i w poszczególnych latach.

Na ustalenie rentowności bonów skarbowych i wielkości stawek WIBOR pośredni wpływ ma poziom inflacji, dlatego też samorząd powinien wziąć pod uwagę ryzyko związane ze zmianami inflacyjnymi. Zmniejszenie poziomu inflacji powodować może zmniejszenie poziomu rentowności bonów skarbowych i WIBOR-u, i tym samym będzie wywierać wpływ na poziom obsługi zadłużenia.

Ryzyko zmiany stawek podatków pośrednich

Jednostki samorządu terytorialnego mogą ponosić ryzyko zwiększenia stawek podatków pośrednich, w tym stawek podatku od towarów i usług.

Na gruncie obowiązującego stanu prawnego jednostki samorządu terytorialnego jako takie, co do zasady nie mają prawa do pomniejszenia podatku należnego o podatek naliczony. Powoduje to, iż ponoszą one ekonomiczny ciężar podatku od towarów i usług. Podwyższenie stawek

podatku VAT może skutkować wyższymi cenami żądanymi przez dostawców i wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

**ROZDZIAŁ 8.SYSTEM WDRAŻANIA I OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄ
PLANU ROZWOJU LOKALNEGO**

8.1. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem planowania średniookresowego, który stanowi podstawę do wdrażania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Stanowi on bazę do:

- uwzględniania priorytetów Gminy w strategii województwa, subregionu,
- aktualizowania planu zagospodarowania przestrzennego Gminy,
- budowania programów sektorowych,
- finansowania przedsięwzięć i projektów z budżetów: państwa, władz regionalnych, ze źródeł pozabudżetowych,
- opracowywanie programów i projektów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej.

Władze Gminy wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań.

Budżety Miasta i Gminy Mogilno na kolejne lata przygotowywane będą w oparciu o PRL. Taki system wdrażania zapewnia kontrolę wdrażania oraz zgodność z obowiązującym prawem.

8.2. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Planu Rozwoju Lokalnego będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Projekty realizowane są w oparciu o pełną dokumentację, zgodną z uchwałą budżetową, a stopień ich realizacji będzie monitorowanym na bieżąco wskaźnikiem osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.

Ogólnymi wskaźnikami osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego o charakterze ogólnym będą:

I. W obszarze rozwoju infrastruktury technicznej.

Zniesienie infrastrukturalnych barier rozwoju prowadzące do polepszenia jakości życia mieszkańców Gminy poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej tj.

- zwiększenie długości sieci kanalizacyjnej i deszczowej,
- poprawę jakości wody pitnej,
- zlikwidowanie przedostawania się ścieków do wód gruntowych,
- zwiększenie długości sieci wodociągowej i ilości przyłączy do niej,
- polepszenie jakości utylizacji śmieci,
- podniesienie jakości oświetlenia Gminy.

II. W obszarze rozwoju infrastruktury społecznej.

- zwiększenie powierzchni obiektów sportowych,
- zwiększenie dostępności mieszkańców do sportu masowego,
- poprawa spędzania wolnego czasu,
- zwiększenie jakości i rodzaju usług sportowo-rekreacyjnych,

- polepszenie możliwości obsługi chorych w szpitalu,
- podniesienie jakości obsługi obywateli przez administrację samorządową.

III. W obszarze infrastruktury komunikacyjnej.

- zwiększenie ilości obiektów mieszkalnych,
- zwiększenie możliwości osadniczych w Gminie.

W wyniku realizacji zadań objętych interwencją planu zostaną osiągnięte rezultaty, które w dłuższym horyzoncie przekładać się będą na polepszenie ogólnej sytuacji w Gminie w ramach poszczególnych obszarów.

Zasadniczy pomiar bezpośrednich wskaźników odbywać się będzie na poziomie zadań.

Wielkości poszczególnych wskaźników ekonomicznych zostaną określone przez Studia Wykonalności dla poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

**ROZDZIAŁ 9.SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY
I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO**

9.1.SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA I GMINY MOGILNO

Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno będzie monitorowany poprzez poddanie corocznej ocenie.

Poszczególne Komisje Rady Miejskiej i sama Rada będą rokrocznie oceniać PRL po przedłożeniu sprawozdania Burmistrza Miasta i Gminy Mogilno, który poprzez pracę Zespołu Zadaniowego dokona przeglądu Planu Rozwoju Lokalnego.

Przeгляд taki (w wypadku uznania tego za stosowne), będzie oznaczał aktualizację Planu zgodnie z aktualną sytuacją.

Aktualizacji podlegać będą wszystkie istotne elementy Planu:

- Wieloletni Plan Finansowy – poprzez aktualizację i dostosowanie do sytuacji bieżącej,
- Wieloletni Plan Rozwoju – poprzez uzupełnienie o nowe, zgłaszane projekty oraz ewentualną korektę kryteriów oceny zadań inwestycyjnych,
- cały Plan Rozwoju Lokalnego zgodnie z potrzebami wyrażonymi przez Radę Miejską.

9.2. SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Do zadań własnych Gminy należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta i Gminy Mogilno. Przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Miejskiej.

Miasto i Gmina Mogilno inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek. Dodatkowo w pełni uspołeczniony proces informowania o pracach nad Planem Rozwoju Lokalnego połączony z przyjmowaniem propozycji projektów inwestycyjnych od wszystkich zainteresowanych, tzn.:

- o obywateli,
- o jednostek gospodarczych,
- o inwestorów prywatnych,
- o organizacji pozarządowych,

powoduje pełen udział wszystkich podmiotów aktywnych na terenie Gminy w tworzeniu Planu Rozwoju Lokalnego.

9.3.PUBLIC RELATIONS PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Prace nad Planem Rozwoju Lokalnego od początku poddane były pełnej kontroli społecznej, zarówno poprzez Radę Miejską w Mogilnie, jak i bezpośrednie informowanie mieszkańców o pracach.

Zespół Zadaniowy postanowił szeroko informować opinię publiczną o podjętych pracach. Dokonano tego za pomocą konsultacji.

Mieszkańcy, a także poinformowane o działaniach organizacje pozarządowe wraz z jednostkami gospodarczymi wzięły udział w zgłaszaniu propozycji inwestycyjnych. Podobne działania przewiduje się rokrocznie przy przeglądach i aktualizacjach Planu.

Po zakończeniu prac Plan Rozwoju Lokalnego jako dokument uchwalony przez Radę Miejską w Mogilnie zostanie (w zasadniczej części) opublikowany na oficjalnych stronach internetowych. Te działania winny zapewnić dostęp do informacji o działaniach w ramach Planu Rozwoju Lokalnego wszystkim mieszkańcom i instytucjom zainteresowanym zagadnieniem rozwoju Gminy.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców i inwestorów. Polegać to będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych inwestycji Planu Rozwoju Lokalnego.

Dodatkowo instytucją odpowiedzialną za promocję projektów inwestycyjnych będzie Gmina. Działania związane z tym zadaniem realizowane będą zgodnie z zasadami, zawartymi w Planie Promocji ZPORR „Wsparcie Rozwoju Regionalnego w Polsce ze Środków Funduszy Strukturalnych”, który powstał na bazie Rozporządzenia Rady 1260/1999 oraz Rozporządzenia Komisji nr 1159/2000. Do środków promocji Projektu należeć będą:

- tablice informacyjne w trakcie realizacji prac, zawierająca dane na temat ewentualnego dofinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej,
- tablice pamiątkowe po realizacji projektów, z informacją o współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
- umieszczanie logo Unii Europejskiej oraz ZPORR na wszystkich informacjach, dotyczących projektów (m.in. publikacje, ogłoszenia, materiały prasowe, strona internetowa) wraz z tekstem, wskazującym na współfinansowanie Projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

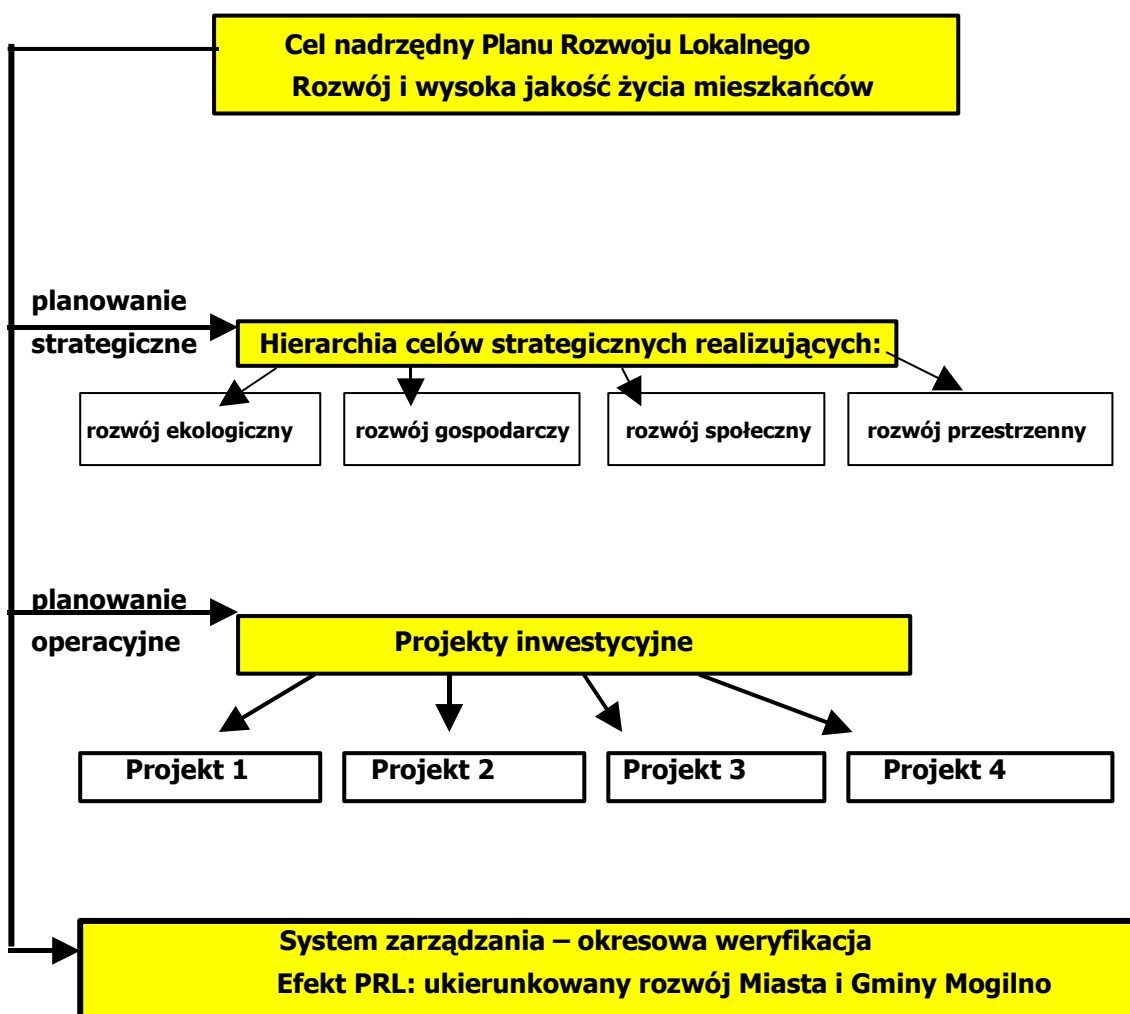
ROZDZIAŁ 10. PODSUMOWANIE

Prace nad PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO wymagają precyzyjnego przygotowania prognoz budżetowych. W czasie przygotowywania niniejszego planu ustawodawca wprowadził zmiany w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ta sytuacja spowodowała opóźnienie prac ze względu na konieczność przygotowania budżetu na 2006 rok i prognoz na lata następne opartych na nowych podstawach prawnych.

Należy pamiętać, że tworzenie Planu Rozwoju Lokalnego to proces decyzyjny prowadzący do najważniejszego zaplanowania inwestycji na miarę oczekiwań i potrzeb mieszkańców oraz możliwości finansowych Gminy. Poniższy schemat podsumowuje proces konstruowania i realizacji PRL.

Schemat 1. Struktura procesu konstruowania i realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

PRL powoduje:

- systematyczność gromadzenia informacji,
- jednolitość dla wszystkich zainteresowanych,
- klarowność kryteriów oceny,
- powiązanie z możliwościami finansowymi,
- pełniejsze rozpoznanie potrzeb mieszkańców i lepsze ich zaspokajanie,
- zmniejszenie roli polityki przy wyborze inwestycji,
- radykalne zwiększenie szans na pozyskanie środków z Unii Europejskiej.

PRL zawiera:

- listę zadań inwestycyjnych z zakresem rzeczowym i finansowym,
- terminy niezależne od kadencji,
- prognozę dochodów,
- prognozę wydatków operacyjnych,
- wielkość środków przeznaczonych na inwestycje,
- przewidywaną wielkość długu,
- prognozę kosztów obsługi zadłużenia.

Podsumowujące zestawienie finansowe Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno prezentuje tabela 19.

Tabela 19 Zestawienie finansowe Planu Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Mogilno z podziałem na lata i źródła finansowania (dane w PLN)

Źródło finansowania	Razem	2 006	2 007	2 008
Budżet Gminy	11 361 263	4 609 086	3 734 009	3 018 168
WFOŚ	10 467 200	8 087 200	2 380 000	0
Inne	3 435 438	0	3 435 438	0
Razem	26 144 295*)	12 696 286	9 549 447	3 018 168

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Mogilnie.

*)do końca 2005 roku wykonano plan inwestycji w kwocie 880 394 PLN.